

L'escola concertada avui

Propostes per revisar els concerts educatius
en clau d'equitat

María Seguro

L'escola concertada avui

Propostes per revisar els concerts educatius en clau d'equitat

L'escola concertada avui

Propostes per revisar els concerts educatius
en clau d'equitat

María Seguro

María Segurola. Graduada en Periodisme i màster en Polítiques Públiques i Socials. Cap de projectes a la Fundació Bofill especialitzada en polítiques contra la segregació escolar.

«Informes breus» és una col·lecció de la Fundació Jaume Bofill en què es publiquen els resums i les conclusions principals d'investigacions i seminaris promoguts per la Fundació. També inclou alguns documents inèdits en llengua catalana. Les opinions que s'hi expressen corresponen als autors.

© Fundació Bofill, 2025
Girona, 34
08010 Barcelona
fbfill@fundaciobofill.org
<http://www.fundaciobofill.cat>

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència Creative Commons **Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0)**, llevat que en algun material indiquem el contrari. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

Les publicacions de la Fundació Jaume Bofill estan disponibles per a descàrrega al web: www.fundaciobofill.cat

Primera edició: setembre de 2025

Autoria: María Seguro
Edició: Fundació Jaume Bofill
i Bonal·letra Alcompàs
Cap de projectes: María Seguro
Cap de publicacions: Anna Sadurní

Disseny de la coberta: Anythink
Fotografia de la coberta: Uncle Jun
Disseny i maquetació: Mercè Montané

Impressió: Martín Arts Gràfiques (Barcelona)
ISBN: 979-13-990319-4-2

Introducció	1
Catalunya davant la revisió dels concerts educatius	1
1 Els nous reptes socials i educatius que condicionen la revisió dels concerts	3
2 Una proposta per vincular la renovació dels concerts educatius als principis d'equitat i servei públic	10
3 Marc de regulació del règim de concerts educatius a Catalunya	12
Una oportunitat per condicionar la renovació dels concerts educatius a la no segregació socioeconòmica	13
Cap a una oferta educativa ajustada i equilibrada amb la corresponsabilitat de la xarxa concertada	15
4 El sector concertat matricula el 32 % de l'alumnat i determina l'èxit de les polítiques en el conjunt del sistema	18
5 Desequilibris en la composició social segons la naturalesa del centre educatiu	22
Reducció dels desequilibris de distribució de l'alumnat estranger entre la pública i la concertada	22
Els desequilibris en la distribució d'alumnat en situació de vulnerabilitat entre xarxes de titularitat superen els de raó d'origen	24

6	Àmbits clau de corresponsabilitat de l'escola concertada: escolarització equilibrada i planificació de l'oferta educativa	29
	Marge de corresponsabilitat pels centres amb baixa concentració d'alumnat en situació de vulnerabilitat	30
	El paper de les escoles concertades en la planificació de l'oferta educativa	40
7	Finançament públic de l'escola concertada i compromís amb l'equitat educativa	49
8	Propostes per revisar els concerts educatius des d'una perspectiva d'escolarització equilibrada	54
	Renovació de concerts en funció de criteris clars, vinculants, verificables i ajustats al marc legal vigent	54
	Finançament en funció de la complexitat condicionat al compliment dels requisits d'equitat del concert	57
	Transparència i rendició de comptes: cap a un model reforçat de control del finançament públic	59
	Ampliar i anticipar la dotació de les «motxilles econòmiques» per garantir la gratuïtat real per a l'alumnat en situació de vulnerabilitat	60
	Bibliografia	63
	Nota metodològica	65

Índex de gràfics

1.	Nivells de segregació escolar de l'alumnat amb nacionalitat estrangera (2018-2024) (%)	23
2.	Evolució del percentatge d'alumnat amb nacionalitat estrangera segons la naturalesa del centre educatiu (2024-2025) (%)	24
3.	Alumnat NESCD detectat a I3 i I4 segons naturalesa del centre (curs 2023-2024) (%)	27
4.	Proporció d'escoles (infantil i primària) segons concentració d'alumnat amb necessitats educatives als nivells inferiors i per xarxa de titularitat	28
5.	Nombre d'escoles concertades amb baixa concentració d'alumnat vulnerable (inferior al 10% del total d'alumnat), segons la complexitat de l'entorn residencial	33

6.	Percentatge de places NESCD vacants respecte de places ofertes després de la preinscripció a I3, segons naturalesa i complexitat del centre (2024-2025)	39
7.	Percentatge de places ordinàries vacants respecte de places ofertes després de la preinscripció a I3, segons naturalesa i complexitat del centre (2024-2025)	40
8.	Distribució de l'alumnat segons si es matricula al municipi on resideix i la naturalesa del centre que tria (educació infantil de 2n cicle) (curs 2024-2025) (%)	43
9.	Evolució de la ràtio per grup a l'oferta inicial d'I3 segons la naturalesa del centre (%)	45

Índex de taules

1.	Municipis amb major proporció d'alumnat matriculat en centres de titularitat privada concertada en educació infantil (2n cicle), primària i secundària (curs 2024-2025)	19
2.	Alumnat amb necessitats específiques per situació socioeconòmica desafavorida a Catalunya (curs 2024-2025)	25
3.	On s'ubiquen les escoles concertades de baixa complexitat (<10 % NESCD) i quina diversitat tenen les escoles al seu voltant?	35
4.	Ràtio a l'oferta inicial d'I3 als centres concertats segons la concentració d'alumnat NESCD als nivells inicials (2025-2026)	46
5.	Nombre mitjà de línies per grup a l'oferta inicial d'I3 segons naturalesa i concentració d'alumnat NESCD de l'escola (curs 2025-2026)	48
6.	Distribució de centres concertats segons el nombre de línies a l'oferta inicial d'I3 (curs 2025-2026) i la concentració d'alumnat NESCD als nivells inicials	48
7.	Evolució de la despesa pública en concerts educatius	49
8.	Despesa pública en concerts educatius en funció de la concentració d'alumnat NESCD als nivells inferiors	52

Introducció

Catalunya davant la revisió dels concerts educatius

La diversitat social a l'escola és una condició irrenunciable per garantir la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. Perquè això sigui possible, **cal que tots els centres sostinguts amb fons públics operin sota regles comunes, clares i exigents, orientades a garantir l'equitat i a corregir els desequilibris en la composició social de l'alumnat.**

Catalunya té l'oportunitat de continuar avançant en aquesta responsabilitat compartida amb la revisió de concerts que es debat aquest any i que es farà efectiva el curs 2026-2027. En un context marcat per la caiguda de la natalitat —que redueix la necessitat de places escolars a I3— i d'increment de la vulnerabilitat social, el procés de revisió dels concerts pot i ha de servir per ajustar l'oferta a les necessitats socials i educatives del país, per aplicar amb rigor els criteris de distribució equilibrada de l'alumnat, per garantir els suports i recursos necessaris per a tot l'alumnat en situació de vulnerabilitat i per vetllar perquè cap centre finançat amb fons públics actuï al marge dels objectius de cohesió i equitat. **No es pot relegar aquesta responsabilitat a voluntats individuals de cada escola: ha de ser un requisit inequívoc per operar dins del servei educatiu català.**

La revisió de concerts, establerta normativament, **no ha de ser un mer tràmit administratiu. Ha de servir per valorar si cada centre concertat**

compleix els requisits essencials del Servei d'Educació de Catalunya: admissió equitativa, absència de barreres econòmiques i compromís real amb la diversitat. Ha de reconèixer aquells centres que exerceixen la corresponsabilitat i establir condicions clares per als que encara no han aplicat plenament les mesures previstes per a una escolarització equilibrada. En definitiva, cal garantir que tots els centres sostinguts amb fons públics, sense excepcions, compleixin els principis bàsics del sistema educatiu.

La renovació de concerts ha de ser una ocasió per reafirmar les prioritats del sistema educatiu català i **assegurar la coherència entre el finançament públic i els principis normatius que el sustenten**. Sense aquesta revisió crítica, Catalunya pot mantenir una normativa avançada per combatre les desigualtats educatives, però perpetuar un esquema de concertació que deixa la corresponsabilitat en mans de cada titular i penalitza, paradoxalment, els centres que assumeixen plenament la seva funció pública.

Els nous reptes socials i educatius que condicionen la revisió dels concerts

El curs 2026-2027 Catalunya decideix els concerts educatius que es renoven i quines són les condicions que han de complir les escoles concertades a partir d'ara. La revisió dels acords entre els centres privats i l'Administració pública que s'està produint aquests mesos comporta decisions de gran transcendència i s'ha d'entendre en el marc dels profunds canvis socials, normatius, econòmics i demogràfics que viu Catalunya.

Des de la darrera renovació s'han intensificat tendències que fan encara més necessari prioritzar el compromís del sistema amb l'equitat i la cohesió social. L'augment de les desigualtats, el creixement de la matrícula viva i la caiguda de la demanda als nivells inicials poden accentuar els processos de segregació escolar si tots els centres no es corresponsabilitzen per igual.

Davant d'aquest nou escenari, la renovació dels concerts no es pot abordar com un tràmit administratiu superficial, sinó com una **oportunitat estratègica per revisar amb responsabilitat i exigència el paper dels centres concertats en el sistema.** Fins al moment, la renovació s'ha executat de manera pràcticament automàtica i ha generat disfuncions en el conjunt del sistema i dins del propi sector concertat. Ara és imprescindible que aquest instrument de política pública estigui alineat amb els objectius d'equitat, cohesió social i corresponsabilitat, i que serveixi per afrontar els reptes urgents del país.

1. **El baix nivell de despesa pública en educació fa imprescindible un ús eficient i estratègic dels recursos disponibles, que contribueixi a compensar les desigualtats socials.** Actualment, els concerts educatius representen una partida significativa del pressupost educatiu de Catalunya: al voltant de 1.400 milions d'euros anuals, que equivalen aproximadament al 12% de la despesa total en educació. D'aquesta quantitat, prop de 280 milions es destinen a finançar centres concertats que escolaritzen menys d'un 10% d'alumnat en situació de vulnerabilitat socioeconòmica i que, alhora, registren un volum elevat de matrícula procedent de fora del municipi o districte. Són centres que, en molts casos, han aplicat amb menys intensitat les mesures de reducció de ràtios impulsades pel Departament d'Educació, una política clau per evitar la sobreoferta i prevenir la segregació escolar. Catalunya, a més, continua destinant un percentatge del seu PIB a educació inferior al d'altres comunitats autònomes i per sota de l'objectiu del 6% acordat institucionalment. En aquest context de limitació pressupostària i de grans reptes educatius i socials, és indispensable que cada euro invertit en educació contribueixi efectivament a garantir l'equitat, la cohesió i la qualitat del sistema.
2. **El pes rellevant del sector concertat pot contribuir a la segregació escolar si no s'estableixen mecanismes de regulació eficaços.** Catalunya és una de les comunitats autònomes amb més proporció de centres concertats dins del sistema educatiu. La recerca ha evidenciat que els sistemes amb provisió mixta —pública i privada concertada— tendeixen a generar dinàmiques de segregació, especialment quan no hi ha garanties de regulació i corresponsabilitat (Zancajo *et al.*, 2022). La revisió dels acords de concert educatiu representa una oportunitat per avançar en aquesta regulació necessària. És el moment de distingir entre aquells centres que ja actuen d'acord amb els principis d'equitat i servei públic; aquells que, tot i tenir marge, no han assumit encara els compromisos necessaris; i aquells que optin per mantenir-se fora

del règim de concert i operar com a centres privats, al marge del sistema públic finançat. Les polítiques recents per reduir la segregació escolar han permès constatar que una part del sector concertat ha mostrat un compromís real amb l'escolarització d'alumnat en situació de vulnerabilitat. Tanmateix, l'adhesió voluntària a aquestes mesures no ha estat generalitzada. Aquest desequilibri genera una situació ineficient i injusta, tant per al conjunt del sistema com per als centres concertats que sí que exerceixen la responsabilitat que els pertoca. Per això, la revisió dels concerts ha d'anar acompanyada de condicions clares i vinculants que garanteixin l'equitat i la funció social dels centres finançats amb fons públics. Correspon a l'Administració establir amb transparència els requisits que comporta formar part del Servei d'Educació de Catalunya, perquè cada centre pugui decidir si vol continuar sota el règim de concert, assumint-ne les implicacions, o bé funcionar com a centre privat fora del sistema públic.

- 3. La caiguda demogràfica i l'excés de places escolars en relació amb la demanda real generen disfuncions importants en el conjunt del sistema educatiu.** Tot i la disminució sostinguda de la població en edat escolar, Catalunya no ha ajustat proporcionalment l'oferta de places a l'oferta inicial d'I3. Al curs 2024-2025, un 10% de les places van quedar vacants en aquest nivell educatiu després de la preinscripció, bona part d'elles, places reservades per alumnat en situació de vulnerabilitat socioeconòmica que no es van ocupar en centres concertats amb una composició social més afavorida. Mantenir una oferta educativa sobredimensionada és ineficient no només des del punt de vista de l'ús dels recursos públics, sinó que també afavoreix la segregació escolar i intensifica la competència entre centres. Fins ara, el Departament d'Educació ha aplicat mesures de contenció només a la xarxa pública —com la reducció obligatòria de ràtios o la supressió de línies— per ajustar l'oferta a la realitat del padró. En canvi, a la xarxa concertada aquestes mesures no s'han exigut de manera sistemàtica, fet que ha limitat

la capacitat del Departament d'Educació d'ajustar l'oferta i ha posat en tensió el sector públic. Com a conseqüència, s'han multiplicat els centres que ofereixen només una línia, i ja representen el 58% del total dels centres de Catalunya, que es concentren principalment a al sector públic. Aquest model pot afavorir dinàmiques de concentració d'alumnat, especialment per l'efecte germans, i posa en risc la sostenibilitat de molts centres en un context de descens continuat de la demanda. L'experiència dels darrers cursos ha evidenciat que, sense una planificació adequada de l'oferta, es poden mantenir concerts educatius desvinculats de les necessitats reals del territori. Així, l'absència de mecanismes per ajustar preventivament l'oferta inicial de places als centres concertats, ha fet que la major part del marge d'ajust es centri a la xarxa pública. Amb els procediments de planificació actuals, l'única via d'ajust possible a l'excés d'oferta és suprimir línies públiques abans de la preinscripció o reduir la ràtio a nivells mínims, amb la conseqüent pèrdua d'oferta pública. En el cas de la concertada, només es poden tancar grups a posteriori, segons la demanda obtinguda, sense criteris que tinguin en compte l'impacte sobre la segregació escolar. Aquesta lògica reactiva limita la capacitat de corregir desigualtats i accentua les asimetries entre titularitats.

4. **La revisió dels concerts educatius ha de respondre als criteris establerts pel marc normatiu estatal i autonòmic, que prioritza l'equitat, la inclusió i la corresponsabilitat.** La renovació dels acords de concert prevista per al curs 2026-2027 no pot entendre's com un tràmit ordinari, sinó com un exercici que ha de garantir el compliment efectiu dels principis definits per la legislació vigent. La LOMLOE redefineix el paper del sistema educatiu des d'una perspectiva d'equitat i cohesió social. Un exemple rellevant ha estat la decisió de la Generalitat de Catalunya de no renovar el concert als centres que segreguen per sexe, en aplicació del principi de coeducació que recull la normativa estatal. Aquesta decisió marca un precedent clar: així com s'ha retirat el concert a centres

que incompleixen aquest principi, cal assegurar, també, que la resta de centres sostinguts amb fons públics compleixen els altres criteris legals vigents. Per altra banda, la LOMLOE modifica els criteris per a la programació de l'oferta educativa: elimina la «demanda social» com a criteri preferent i dona prioritat a les necessitats reals d'escolarització de cada territori. A més, estableix que han de tenir preferència aquells concerts que promoguin l'escolarització de proximitat. En paral·lel, a Catalunya, el Decret 11/2021 d'admissió reforça aquest enfocament, i dota el sistema de mecanismes per afavorir una escolarització més equilibrada: distribució de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, reserva de places, zonificació heterogènia i corresponsabilitat compartida entre centres públics i concertats en la planificació de l'oferta. En aquest context, la renovació dels concerts s'ha de fonamentar en criteris clars i exigents, alineats amb el marc legal actual, per garantir que tots els centres finançats amb fons públics contribueixen als objectius d'equitat i cohesió que defineixen el Servei d'Educació de Catalunya.

5. **L'augment de les desigualtats socials, la matrícula viva, la diversitat d'origen i la segregació residencial configuren un escenari de risc per a la cohesió social a Catalunya.** Actualment, prop del 35% de l'alumnat viu en situació de risc de pobresa, i quatre de cada deu infants tenen dos progenitors nascuts a l'estranger. Paral·lelament, s'estén una dinàmica de concentració territorial que genera barris i municipis cada cop més homogenis des del punt de vista socioeconòmic. Aquests canvis tenen efectes directes sobre el sistema educatiu, que tendeix a reproduir les fractures socials si no s'hi apliquen polítiques correctores. En aquest context, les escoles són potencialment un espai privilegiat de trobada i convivència entre infants de procedències diverses. Això requereix, de polítiques dessegregadores intensives, com les previstes en el Pacte contra la Segregació escolar, que permetin ampliar la diversitat interna de cada centre, especialment quan hi ha escoles que es troben a poca

distància però presenten realitats socials molt contrastades. Una zonificació que trenqui amb la segregació residencial, una oferta ajustada de places que eviti la dispersió de la demanda, la programació diferenciada de places per a alumnat en situació de vulnerabilitat en funció de la complexitat, i la gestió equitativa de la matrícula viva són eines fonamentals per fer-ho possible. Catalunya ha de continuar avançant cap a un model educatiu en què les escoles contribueixin activament a la diversitat i a la cohesió social. Aquest objectiu, però, només és assolible si tots els centres sostinguts amb fons públics —siguin de titularitat pública o concertada— hi participen de manera corresponsable. Si només una part del sistema s'implica en la compensació de les desigualtats, es perpetuen dinàmiques d'exclusió en alguns dels centres i, paral·lelament, es consolida una subxarxa escolar impermeable a la diversitat social que concentra bona part de l'alumnat benestant del país. **Aquesta autosegregació, menys present en el debat públic i polític, també s'ha de combatre.**

6. **La corresponsabilitat dins del sector concertat ha crescut en els darrers anys, però de manera desigual.** El suport general al Pacte contra la Segregació Escolar i l'impuls de mesures específiques d'escolarització han permès avenços significatius en la mixtura social a les aules, especialment pel que fa a la distribució de l'alumnat amb nacionalitat estrangera. Aquesta dinàmica ha contribuït a incrementar la diversitat interna en molts centres concertats i ha generat noves necessitats educatives, com el reforç de personal especialitzat o la demanda de recursos addicionals per atendre l'alumnat vulnerable. Aquestes transformacions han tingut lloc gràcies a l'impuls normatiu i a la voluntat política, que s'han traduït en mesures efectives contra la segregació escolar. Instruments com la reserva de places, la zonificació heterogènia o les dotacions econòmiques addicionals vinculades a l'alumnat amb necessitats educatives específiques han estat decisives per fomentar la corresponsabilitat dels centres. L'actual sistema de

finançament dels concerts educatius —basat en un model lineal que no distingeix entre centres segons la seva composició social ni el grau d'implicació en les polítiques d'equitat— **no permet reconèixer ni reforçar adequadament l'esforç dels centres que compleixen amb els objectius del Servei d'Educació de Catalunya. Alhora, aquest marc regulador també fa possible que altres centres, amb una implicació molt menor, operin sota les mateixes condicions de finançament.** L'asimetria interna només es pot resoldre amb una revisió del model actual. Cal incorporar al finançament criteris de complexitat, establir requisits clars i disposar de mecanismes de transparència que assegurin l'ús coherent dels fons públics. En absència d'aquestes garanties, un augment general de finançament no només resultaria ineficaç, sinó contraproductiu.

Una proposta per vincular la renovació dels concerts educatius als principis d'equitat i servei públic

Aquest informe vol contribuir als debats actuals entorn de la renovació plurianual dels concerts educatius, prevista per al curs 2026-2027, en un moment clau per al futur del Servei d'Educació de Catalunya. **L'objectiu és aportar dades i arguments que ajudin a promoure la incorporació del principi d'equitat com a criteri central en aquest procés i a condicionar la renovació dels concerts a compromisos de corresponsabilitat clars, vinculants i quantificables.**

L'informe identifica punts crítics i oportunitats de millora en la regulació dels concerts educatius, especialment pel que fa a **la capacitat dels centres per escolaritzar alumnat vulnerable de forma equilibrada i a la seva implicació en una planificació ajustada de l'oferta educativa. Aquests dos àmbits són indispensables per garantir la igualtat d'oportunitats i la funció de servei públic del conjunt del sistema educatiu.**

Aquesta anàlisi s'inscriu en el marc normatiu i institucional vigent, alineat amb les prioritats de política educativa recollides a la Llei d'educació de Catalunya (LEC), la LOMLOE, el Decret d'admissió 11/2021 i el Pacte contra la Segregació Escolar, que defineixen l'escolarització equilibrada com una condició essencial del sistema educatiu finançat amb fons públics.

L'informe no pretén oferir una visió exhaustiva sobre el conjunt del sistema de concerts, sinó que se centra en una dimensió concreta i crítica del moment actual. Altres aspectes com l'autonomia de centre,

la qualitat pedagògica, la implicació de les famílies, l'estabilitat de les plantilles o l'adequació als contextos locals també són rellevants i poden enriquir els debats i les reformes futures.

A més, posa el focus en una qüestió sovint invisibilitzada: les desigualtats internes dins del sector concertat. **Hi conviuen realitats molt contrastades: centres amb una clara vocació de servei públic, que assumeixen responsabilitats i es troben en tensió i poc reconeguts; i d'altres que, malgrat disposar de les mateixes eines i condicions, no han incorporat plenament les mesures previstes per garantir l'equitat.** L'actual model de finançament i regulació no corregeix aquestes asimetries, i en molts casos les consolida.

Amb aquest diagnòstic, l'informe proposa un conjunt d'actuacions per avançar cap a un sistema de concerts alineat amb els principis normatius i socials del Servei d'Educació de Catalunya, en què la renovació dels acords estigui vinculada a compromisos reals de corresponsabilitat i adaptació a les necessitats educatives i socials del país.

Marc de regulació del règim de concerts educatius a Catalunya

El concert educatiu és l'instrument pel qual l'Administració educativa transfereix fons públics a centres privats perquè aquests imparteixin ensenyaments obligatoris i declarats gratuïts, en condicions homologables a les de la xarxa pública. Aquesta eina va ser introduïda per la Llei orgànica del dret a l'educació (LODE, 1985) i desplegada pel Reial decret 2377/1985, que regula les condicions que han de complir els centres concertats: gratuïtat de l'ensenyament, aplicació del currículum oficial, admissió equitativa i limitació de quotes entre d'altres.

A Catalunya, la Llei 12/2009, d'educació (LEC), integra els centres concertats dins del Servei d'Educació de Catalunya i els reconeix com a part del servei públic, amb el deure de contribuir als seus objectius d'equitat, cohesió i atenció a les necessitats reals d'escolarització.

Aquest marc s'ha vist reforçat amb la Llei orgànica 3/2020 (LOMLOE), que redefineix el paper del sistema educatiu en clau d'equitat i responsabilitat. Aquesta norma suprimeix la «demanda social» com a criteri prioritari i estableix que els concerts educatius han de donar resposta a les necessitats d'escolarització del territori, amb especial atenció a la proximitat i a la inclusió. Així, el finançament públic dels centres concertats s'ha de condicionar al seu compromís efectiu amb els objectius d'interès general que defineixen el servei públic educatiu.

Una oportunitat per condicionar la renovació dels concerts educatius a la no segregació socioeconòmica

La renovació dels concerts educatius no és un dret automàtic dels centres, sinó una decisió de política pública que ha de garantir la coherència entre el finançament públic i la funció social i educativa que s'espera dels centres que formen part del Servei d'Educació de Catalunya. El Departament d'Educació, davant del marc normatiu vigent —LOMLOE, Llei d'educació de Catalunya, Decret d'admissió 11/2021 i Reial decret 2377/1985—, té la responsabilitat de condicionar la renovació d'aquests acords a un compromís efectiu amb els valors d'equitat, gratuïtat, proximitat i corresponsabilitat en la distribució equilibrada de l'alumnat.

La renovació d'un concert educatiu consisteix en la substitució d'aquest per un de nou, un cop finalitzat el termini de vigència anterior, amb les modificacions que escaiguin. Segons l'article 6 del Reial decret 2377/1985, els concerts tenen una durada mínima de quatre anys. La seva renovació es formalitza amb la signatura d'un nou acord entre l'Administració i el centre titular, condicionada al compliment dels requisits legals inicials i a la inexistència de causes legals de denegació. Aquestes inclouen, entre d'altres, l'incompliment greu de les condicions del concert, l'exclusió de l'alumnat vulnerable, l'incompliment del principi de gratuïtat o l'incompliment d'obligacions com els controls de caràcter financer.

A Catalunya, la Llei d'educació estableix que la programació de l'oferta educativa és competència de la Generalitat, i que aquesta ha de tenir en compte les necessitats reals del territori, criteris de planificació territorial, proximitat i cohesió social. Aquesta orientació es concreta al Decret 11/2021 d'admissió, que estableix que la programació ha d'incorporar criteris de corresponsabilitat, inclusió i equilibri en la distribució de l'alumnat amb necessitats educatives específiques per motius socioeconòmics. En aquest marc, la participació dels centres en

mesures com la reserva de places NESCD, l'admissió de l'alumnat assingla durant la matrícula viva de matrícula viva o les mesures de programació ajustada de l'oferta, com la reducció de ràtios, s'entenen com a condicions per ser un centre del Servei d'Educació de Catalunya i, per tant, accedir a la renovació.

Actualment, els plecs de condicions dels concerts educatius, que concreten els compromisos de l'acord, són documents que regulen aspectes generals com la gratuïtat, el nombre de grups o l'adscripció territorial, però no recullen de manera explícita compromisos específics en matèria de corresponsabilitat, escolarització equilibrada o programació ajustada i no preveuen mecanismes de seguiment sistemàtics. Aquesta absència de concreció suposa una oportunitat perduda per establir obligacions clares i avaluable en coherència amb la normativa vigent.

La necessitat d'actualitzar la regulació de concerts a la resta de normatives actuals ja va ser reconeguda amb l'inici de tramitació d'un nou decret de concerts educatius, paral·lel al Decret d'admissió (2021). Tot i que no es va arribar a aprovar, aquest intent pretenia fer més coherents els criteris de renovació amb el nou marc normatiu estatal i català. El projecte de decret proposava condicions específiques, com garantir l'escolarització majoritària d'alumnat del municipi, reservar places per a alumnat NESCD o limitar les aportacions familiars a preus establerts pel Departament. Aquests requisits no representaven una ruptura amb el marc anterior, sinó una concreció de les obligacions ja existents.

L'adopció d'un nou decret de concerts continua sent una etapa necessària per donar uniformitat al desplegament del marc legal d'equitat educativa. Mentrestant, aquestes obligacions han d'incorporar-se als plecs i resolucions de renovació dels concerts, que han de deixar de ser documents genèrics i poc exigents. Les resolucions de concerts publicades fins ara, com la de 2022-2023, tampoc expliciten els compromisos que assumeixen els centres en matèria de programació

d'oferta i distribució de l'alumnat vulnerable. Aquesta manca de concreció limita la capacitat de l'Administració per garantir un seguiment efectiu i dificulta que el finançament públic s'alineï amb els objectius de cohesió i igualtat d'oportunitats.

De cara al proper període de renovació plurianual previst per al curs 2026-2027, és imprescindible revisar com s'ajusten els concerts a la normativa actual i establir uns acords més concrets, exigents i vinculants, que garanteixin la funció pública de tots els centres finançats amb fons públics.

Cap a una oferta educativa ajustada i equilibrada amb la corresponsabilitat de la xarxa concertada

La renovació dels concerts educatius s'ha de fer tenint en compte les necessitats reals d'escolarització i el compliment dels criteris d'equitat, com la distribució equilibrada de l'alumnat i l'escolarització de proximitat. Ara bé, aquesta responsabilitat no es limita al moment de la renovació plurianual. Cada any, durant la programació de l'oferta educativa inicial abans del procés de preinscripció, tots els centres del Servei d'Educació de Catalunya —públics i concertats— **han d'assumir una corresponsabilitat compartida: la d'oferir un nombre de places adequat a la població empadronada, que eviti situacions de sobreoferta, la mobilitat fora de la zona de residència i que afavoreixi una distribució socialment equilibrada de l'alumnat.**

El Departament d'Educació és l'Administració competent per definir aquesta oferta inicial i ho ha de fer d'acord amb criteris de necessitats d'escolarització i de planificació territorial. Així ho estableixen tant la Llei d'educació de Catalunya com el Decret d'admissió 11/2021, que insisteixen que la programació ha de garantir una oferta suficient, però no excessiva, i s'ha d'adaptar a les característiques demogràfiques de cada zona. Això és especialment rellevant en un context de davallada

de la natalitat, on el manteniment de places sobrants afavoreix dinàmiques de tria estratègica per part de les famílies i pot augmentar la segregació escolar.

Malgrat aquestes obligacions, en la pràctica actual, **l'ajust de places a la xarxa concertada no es fa en el moment de programar l'oferta inicial, sinó a posteriori, quan ja s'han rebut les sol·licituds de preinscripció.** En contrast, a la xarxa pública, els grups se suprimeixen abans del període de preinscripció com a part del procés de planificació. El resultat és un desajust que afecta el conjunt del sistema: mentre la pública assumeix de manera anticipada la reducció de places, la concertada manté grups que no es cobriran i que es tanquen només un cop es confirma la baixa demanda. **Aquesta dinàmica afavoreix la competència desigual entre xarxes i pot alterar les decisions de les famílies a l'hora de triar centre.**

El desequilibri també impacta directament en l'escolarització de l'alumnat vulnerable i en la gestió de la matrícula viva. Una oferta sobredimensionada, especialment en determinats centres, deixa places vacants en el sistema, que s'acumulen en altres escoles més vulnerables, i acaben sent ocupades al llarg del curs per alumnat més vulnerable. Les disfuncions en l'assignació de l'alumnat de matrícula viva incrementa la concentració d'aquest perfil en alguns centres i perjudica els objectius de distribució equilibrada que estableix la normativa.

L'ajust de l'oferta a la preinscripció no queda recollit com un compromís explícit i vinculant dins dels acords plurianuals de concerts educatius. Els plecs de condicions no incorporen amb claredat l'obligació d'oferir places d'acord amb les necessitats reals del padró ni de revisar aquesta oferta de forma coordinada amb l'Administració. Aquesta absència de compromisos formals limita la capacitat de l'Administració per anticipar-se a les variacions de la demanda i assegurar una planificació eficaç, tal com preveu la normativa actual.

Per tot això, cal que l'Administració integri la dimensió de programació de l'oferta conjunta a l'oferta inicial anual en la renovació dels concerts. Cada curs, tots els centres del Servei d'Educació —siguin públics o concertats— haurien de participar d'una programació realment ajustada a les necessitats socials i demogràfiques del territori. Aquesta és una condició necessària per avançar cap a un sistema educatiu més equitatiu, eficient i coherent amb els objectius de servei públic.

El sector concertat matricula el 32 % de l'alumnat i determina l'èxit de les polítiques en el conjunt del sistema

Els sistemes educatius amb un model de provisió mixta —és a dir, que combinen xarxa pública i xarxa concertada— tendeixen a generar més segregació escolar si no compten amb una regulació adequada.

Així ho assenyala la recerca comparada, que també destaca la necessitat de disposar de marcs normatius sòlids per desactivar els efectes segregadors d'aquests models (Zancajo *et al.*, 2022). En el cas de Catalunya, on el pes de la xarxa concertada és especialment elevat en relació amb altres territoris de l'Estat, resulta imprescindible disposar d'una regulació clara, intencionada i exigent que garanteixi la seva corresponsabilitat amb els objectius del sistema educatiu.

Actualment, els centres concertats escolaritzen el 32% de l'alumnat de les etapes obligatòries —infantil (segon cicle), primària i secundària— dins del Servei d'Educació de Catalunya. Aquesta proporció s'ha mantingut estable des del curs 2015-2016, encara que amb una distribució molt desigual segons el territori. La dimensió del sector fa que la seva implicació sigui determinant per a l'èxit de qualsevol política educativa de caràcter sistèmic, especialment en l'àmbit de l'escolarització equilibrada. Quan les mesures no s'apliquen sistemàticament a tota la xarxa concertada, l'impacte de la política es veu significativament reduït i la càrrega d'implementació recau només sobre una part dels centres educatius.

A més de tenir una presència important en termes generals, la xarxa concertada és present a la majoria de municipis catalans, excepte en alguns entorns rurals. En aquells municipis on conviuen les dues xarxes, la concertada representa el 40% de l'alumnat escolaritzat. En alguns casos, la seva presència és majoritària: municipis com Malgrat de Mar, Calella, Gavà, Sant Adrià de Besòs, Igualada, Sant Celoni, Vic o Barcelona tenen una proporció de matrícula concertada superior al 50%.

TAULA 1
Municipis amb major proporció d'alumnat matriculat en centres de titularitat privada concertada en educació infantil (2n cicle), primària i secundària (curs 2024-2025)

MUNICIPI	PRIVAT CONCERTAT	PÚBLIC	TOTAL D'ALUMNAT	PERCENTATGE D'ALUMNAT MATRICULAT EN LA XARXA CONCERTADA
Malgrat de Mar	1.533	877	2.410	64
Calella	1.638	1.161	2.799	59
Sant Adrià de Besòs	2.378	1.865	4.243	56
Gavà	3.238	2.680	5.918	55
Igualada	3.543	3.011	6.554	54
Barcelona	90.287	77.848	168.135	54
Vic	3.431	3.374	6.805	50
Sant Celoni	1.309	1.354	2.663	49
Palamós	1.141	1.253	2.394	48
Sant Feliu de Llobregat	2.684	2.963	5.647	48
Mataró	8.192	9.299	17.491	47
Premià de Mar	1.480	1.687	3.167	47
Tarragona	8.617	9.843	18.460	47
Sant Cugat del Vallès	6.175	7.200	13.375	46
Badalona	13.419	16.078	29.497	45

MUNICIPI	PRIVAT	PÚBLIC	TOTAL D'ALUMNAT	PERCENTATGE D'ALUMNAT MATRICULAT EN LA XARXA CONCERTADA
Badalona	13.419	16.078	29.497	45
Esplugues de Llobregat	2.782	3.423	6.205	45
Granollers	3.842	4.882	8.724	44
Sant Sadurní d'Anoia	1.212	1.554	2.766	44
Terrassa	12.976	16.705	29.681	44
Llinars del Vallès	708	921	1.629	43
Olesa de Montserrat	1.465	2.068	3.533	41
Reus	6.796	9.606	16.402	41
Sant Boi de Llobregat	4.354	6.173	10.527	41
L'Hospitalet de Llobregat	12.506	17.808	30.314	41
Manlleu	1.248	1.784	3.032	41
Sabadell	12.208	17.676	29.884	41
Lleida	8.334	12.159	20.493	41

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estadística de l'ensenyament 2024-2025. Departament d'Educació.

En aquests territoris amb alta densitat de places concertades, la participació activa dels centres en les mesures de planificació i corresponsabilitat és essencial. Si aquests centres no col·laboren en accions com la reserva de places per a alumnat vulnerable, l'admissió de matrícula viva o la reducció de ràtios, l'impacte d'aquestes mesures queda limitat i pot fins i tot reforçar dinàmiques segregadores, ja que la càrrega d'equitat es concentra a la xarxa pública.

Els municipis amb major presència concertada comparteixen diversos trets comuns: es troben majoritàriament en zones urbanes o semiurbanes, tenen poblacions nombroses i disposen d'una estructura educativa dual consolidada. Molts formen part de l'Àrea Metropolitana de

Barcelona i concentren una elevada proporció de l'oferta concertada del país. En aquests entorns, sovint amb més polarització social i més diversitat d'oferta, la xarxa concertada acostuma a tenir una llarga trajectòria històrica, en molts casos vinculada a fundacions religioses.

Aquestes característiques reforcen la idea que qualsevol política d'equitat educativa a Catalunya, per ser efectiva, ha de comptar amb la implicació decidida de la xarxa concertada. Sense aquesta correspondència, els objectius de cohesió social i igualtat d'oportunitats que defineixen el Servei d'Educació de Catalunya no poden assolir-se plenament.

Desequilibris en la composició social segons la naturalesa del centre educatiu

Reducció dels desequilibris de distribució de l'alumnat estranger entre la pública i la concertada

El Pacte contra la Segregació Escolar, impulsat pel Síndic de Greuges i subscrit per la majoria d'agents del sistema educatiu, ha estat una eina pionera en la lluita per l'equitat i ha permès desplegar, per primera vegada, un conjunt de mesures sistemàtiques per promoure una distribució més equilibrada de l'alumnat. **Aquestes mesures han estat aplicades tant a la xarxa pública com a la concertada, i han generat transformacions rellevants en la composició social dels centres, dins i entre titularitats.**

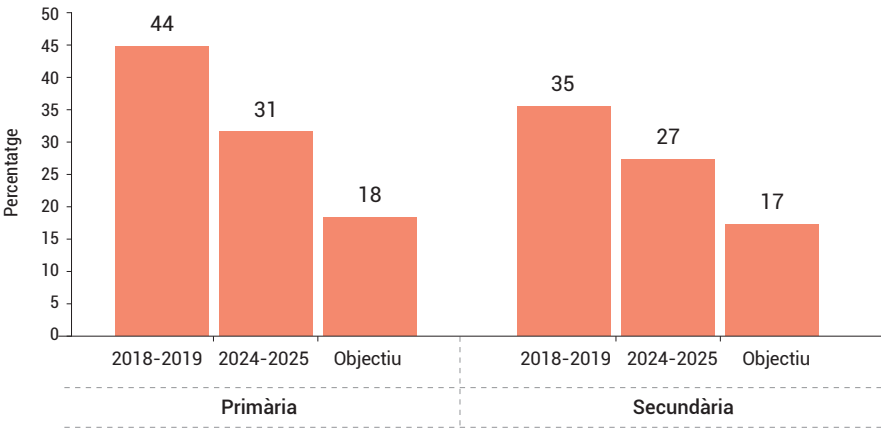
Tot i que la segregació escolar continua sent un problema estructural a Catalunya, s'ha produït una millora constatable en els darrers anys. Segons l'últim informe del Síndic de Greuges (juny del 2025), l'índex de dissimilitud per nacionalitat —un dels principals indicadors utilitzats per mesurar la segregació escolar— ha disminuït de forma significativa: a primària ha passat de 0,44 el curs 2018-2019 a 0,31 el 2024-2025, i a secundària de 0,35 a 0,27. L'evolució reflecteix un avenç real cap a una distribució més equilibrada de l'alumnat amb nacionalitat estrangera en el conjunt del sistema.

El progrés ha estat possible gràcies a una combinació de factors: una voluntat política clara per part del Departament d'Educació i dels ajuntaments, l'existència d'un marc normatiu específic —com el Decret 11/2021 d'admissió—, el consens polític i social assolit amb el Pacte contra

la Segregació Escolar, i l'activació de recursos de finançament finalista, vinculats directament a l'escolarització d'alumnat vulnerable. L'alineament d'aquests elements ha generat les condicions necessàries per activar una corresponsabilitat compartida a tot el sistema.

GRÀFIC 1

Nivells de segregació escolar de l'alumnat amb nacionalitat estrangera (2018-2024) (%)

Font: Síndic de Greuges.

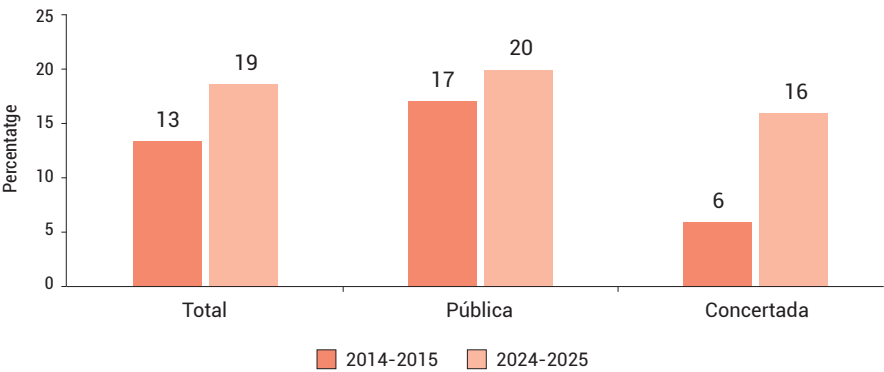
En aquest context, cal posar valorar el canvi experimentat per la xarxa concertada, que històricament havia escolaritzat molt poc alumnat estranger. En comparació amb cursos anteriors, el sector concertat ha incrementat l'escolarització d'alumnat amb nacionalitat estrangera, ha avançat cap a una composició més equilibrada i ha reduït la distància respecte a la xarxa pública que, fins el moment, era molt important.

La reducció de la segregació a Catalunya s'ha produït també en un context de creixement sostingut de l'alumnat estranger al sistema. Aquest ha passat del 13% el curs 2014-2015 al 19% el curs 2024-2025. A la xarxa pública ha crescut lleugerament (del 17% al 20%), mentre que la concertada gairebé ha triplicat la seva proporció (del 6% al 16%), un canvi que

reflecteix l'efectivitat de les polítiques d'escolarització equilibrada i la voluntat de bona part del sector concertat d'implicar-s'hi.

GRÀFIC 2

Evolució del percentatge d'alumnat amb nacionalitat estrangera segons la naturalesa del centre educatiu (2024-2025) (%)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estadística de l'ensenyament 2014-2015 i 2024-2025. Departament d'Educació.

Els desequilibris en la distribució d'alumnat en situació de vulnerabilitat entre xarxes de titularitat superen els de raó d'origen

Les mesures de dessegregació han contribuït també a una distribució més equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques o socioculturals (NESCD).¹ L'alumnat amb aquestes característiques representa un volum significatiu en el sistema: en el curs 2024-2025, constitueix el 29% del total de l'alumnat

1. Segons el Decret 11/2021, es considera alumnat amb necessitats educatives específiques per condicions socioeconòmiques (NESCD) aquell que es troba en situació de vulnerabilitat social acreditada, com ara famílies ateses pels serveis socials, beneficiàries de la renda garantida, o altres indicadors sobre condicions d'educabilitat vulnerables establerts pel Departament d'Educació.

escolaritzat en centres sostinguts amb fons públics, una proporció que s’aproxima al percentatge de menors de 16 anys en risc de pobresa a Catalunya (34,8%).²

L’entrada en vigor del Decret 11/2021 va marcar un punt d’inflexió en la forma d’identificar i abordar els desequilibris socials entre centres educatius. La normativa va introduir criteris objectius per detectar l’alumnat NESCD, va establir mecanismes de reserva de places i va oferir finançament addicional als centres mitjançant les anomenades «motxilles econòmiques». **Aquestes mesures han permès millorar de forma notable el grau de detecció**, especialment en els primers cursos, i reflectir amb major fidelitat la realitat social del sistema educatiu.

No obstant això, **no és possible establir comparacions directes amb els cursos anteriors a 2022-2023 a partir de l’indicador NESCD**, ja que va ser llavors quan es va implantar per primera vegada la seva detecció administrativa sistemàtica a tot el territori. Fins aquell moment, el grau d’identificació era baix, desigual entre municipis i allunyat de les dades disponibles sobre pobresa infantil, la qual cosa dificultava tant la planificació com el seguiment de les polítiques d’equitat educativa.

TAULA 2
Alumnat amb necessitats específiques per situació socioeconòmica desafavorida a Catalunya (curs 2024-2025)

ETAPA	TOTAL	ALUMNAT AMB NESCD	% ALUMNAT AMB NESCD
Infantil (2n cicle)	176.884	55.613	31
Primària	437.631	135.096	31
Secundària	338.991	84.424	25
Total	953.506	275.133	29

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estadística de l'ensenyament 2024-2025.
Departament d'Educació.

.....
2. Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE - Objectiu UE 2030). Enquesta de condicions de vida (2024).

En absència d'aquesta informació, **durant anys es va recórrer a la nacionalitat de l'alumnat com a indicador aproximat de vulnerabilitat social**, atès que les situacions de pobresa estan sobrerrepresentades en aquest col·lectiu. Tot i que té certes limitacions, permet mesurar la segregació de manera homogènia en tot el territori i és el més utilitzat en l'àmbit internacional per analitzar els nivells de segregació escolar.

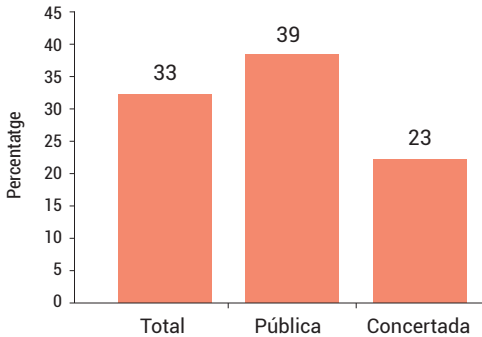
La consolidació de la detecció NESCD ha permès aprofundir en l'anàlisi de les desigualtats educatives. Les dades mostren que els desequilibris per condició socioeconòmica són més acusats que els observats per nacionalitat, tant entre xarxes com dins de cadascuna.

En els municipis de més de 10.000 habitants amb oferta dual, els centres públics escolaritzen, de mitjana, un 39% d'alumnat NESCD en els nivells inferiors d'infantil (I3 i I4),³ mentre que als centres concertats la matrícula NESCD és d'un 23%. Aquesta diferència de 16 punts percentuals evidencia que persisteixen asimetries i que encara cal desplegar amb més determinació les mesures d'escolarització equilibrada per garantir la igualtat d'oportunitats en tot el sistema.

3. L'apartat metodològic recull els criteris i l'univers de centres i municipis analitzats en aquest informe.

GRÀFIC 3

Alumnat NESCD detectat a I3 i I4 segons naturalesa del centre (curs 2023-2024) (%)

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

Desigual distribució de l'alumnat en situació de vulnerabilitat dins de cada xarxa del Servei d'Educació de Catalunya

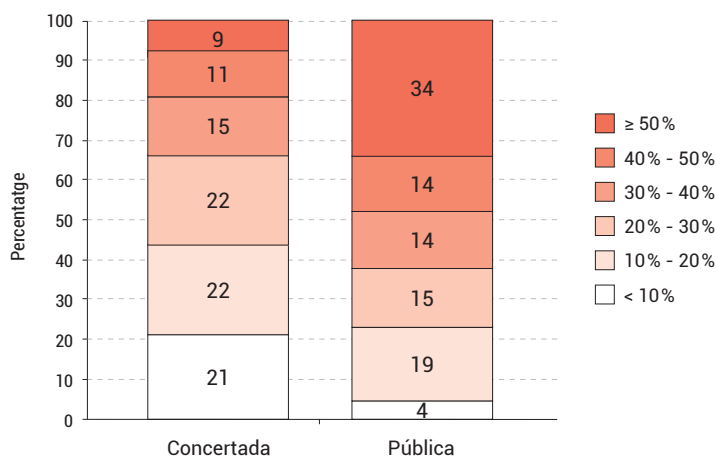
La distribució de l'alumnat NESCD presenta **desigualtats significatives tant entre les xarxes pública i concertada com a l'interior de cadascuna d'elles**. Tot i que la titularitat és un factor clau per entendre aquestes diferències, no és l'únic determinant: també hi intervenen altres elements, com l'aplicació desigual de les mesures contra la segregació escolar o la localització geogràfica dels centres.

Amb tot, les diferències estructurals entre xarxes són notòries. En els nivells educatius inicials, el 34% dels centres públics escolaritzen més del 50% d'alumnat amb necessitats educatives específiques per motius socioeconòmics (NESCD). En canvi, només el 9% dels centres concertats es troben en aquesta situació. A l'altre extrem, mentre que només un 4% dels centres públics escolaritza menys del 10% d'alumnat NESCD, aquest

percentatge s'eleva fins al 21% en el cas de la xarxa concertada. Aquests centres escolaritzen una proporció molt reduïda d'alumnat vulnerable i no arriben a cobrir les dues places reservades que estableix la normativa, com a mínim, per garantir l'escolarització equilibrada.

GRÀFIC 4

Proporció d'escoles (infantil i primària) segons concentració d'alumnat amb necessitats educatives als nivells inferiors i per xarxa de titularitat

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

Àmbits clau de corresponsabilitat de l'escola concertada: escolarització equilibrada i planificació de l'oferta educativa

Les diferències en la composició social entre xarxes de titularitat i dins de cadascuna responen a múltiples factors. Hi intervenen elements geogràfics —com la concentració d'oferta educativa o el perfil socioeconòmic dels barris—, dinàmiques de tria escolar per part de les famílies i, també, el grau d'aplicació de les mesures de lluita contra la segregació escolar per part de cada centre i de les administracions locals. **Tot i la complexitat d'aquestes variables, la situació actual no és en cap cas inalterable. El Departament d'Educació té la responsabilitat de garantir que tots els centres del Servei d'Educació de Catalunya activin al màxim els marges de corresponsabilitat previstos per la normativa.**

La corresponsabilitat en l'escolarització equilibrada es pot expressar en diversos àmbits, com ara l'eliminació de barreres econòmiques d'accés, l'acollida adequada de l'alumnat vulnerable, la participació real de totes les famílies en la vida escolar o la no discriminació en l'accés a serveis i activitats. Tot i la seva rellevància, actualment no es disposa d'indicadors públics sistemàtics per avaluar de manera rigorosa aquests aspectes. Per això, aquest informe se centra en dos àmbits que, per la seva importància i la disponibilitat de dades objectives, permeten una observació i seguiment més consistent.

El primer àmbit és l'escolarització d'alumnat en situació de vulnerabilitat socioeconòmica i el grau d'ocupació de places reservades. Tot i que aquesta mesura està prevista tant en el marc normatiu com en el finançament públic —amb mecanismes com les «motxilles econòmiques»— la seva activació no és sempre contundent ni homogènia.

Per això, és imprescindible que l'Administració vetlli perquè s'apliquin de manera efectiva en tots els centres sostinguts amb fons públics.

El segon àmbit clau és la programació ajustada de l'oferta educativa.

Evitar una sobreoferta de places és fonamental per prevenir dinàmiques de segregació, ja que l'excés d'oferta facilita la concentració d'alumnat vulnerable en determinats centres, incrementa la mobilitat escolar fora de la zona de residència i genera una distribució socialment desigual. Alhora, aquesta situació afavoreix que alguns centres acumulin vacants de manera estructural, amb el consegüent risc de pèrdua de línies o de tancament sobtat. En aquest context, la reducció de ràtios ha esdevingut una eina important, tot i que limitada, d'ajust de l'oferta educativa en un context de davallada de la demanda. Mentre que és obligatòria a la xarxa pública, a la concertada ha estat de caràcter voluntari, cosa que permet identificar quins centres concertats han optat per implicar-se de forma proactiva en la lògica del Servei d'Educació. Aquesta elecció constitueix un indicador rellevant del seu grau de compromís amb els objectius d'equitat del sistema.

L'anàlisi d'aquests dos àmbits pot contribuir a identificar com pot avançar l'Administració cap a un marc de corresponsabilitat més clar, exigent i equitatiu per al conjunt dels centres que formen part del Servei d'Educació de Catalunya.

Marge de corresponsabilitat pels centres amb baixa concentració d'alumnat en situació de vulnerabilitat

La segregació escolar no depèn del nombre absolut d'alumnat vulnerable escolaritzat per un centre o municipi, sinó de com es distribueix aquest alumnat entre els diferents centres d'un mateix entorn territorial. Per tant, el fet que un centre matriculi poc alumnat NESCD no implica necessàriament un risc per a la segregació escolar si aquests centres es troben en barris amb una composició socioeconòmica homogènia i amb escassa presència de població vulnerable.

En aquests casos, doncs, la composició social del centre pot reflectir la realitat residencial del seu entorn, i els marges per diversificar-la a través de les mesures ordinàries de lluita contra la segregació escolar (com la reserva de places o els canvis de la zonificació) són limitats.

Tot i així, és imprescindible analitzar amb detall el seu context: per exemple, si es troben a prop de barris més diversos, si limiten amb zones de major complexitat o si altres centres propers estan assumint una proporció desigual de l'alumnat vulnerable existent a la zona. Quan es donen aquestes circumstàncies, hi ha marge d'actuació per distribuir de manera més equilibrada l'alumnat.

Més enllà de la composició social interna, cal assegurar que aquests centres no contribueixin a generar dinàmiques de sobreoferta educativa, especialment en zones amb baixa demanda. Una oferta sobredimensionada respecte al padró pot afavorir l'atracció de famílies de fora del barri o del municipi, sovint amb perfils socioeconòmics més elevats, que acabi generant distorsions en la planificació educativa. En aquests casos, la corresponsabilitat no passa només per l'escolarització directa d'alumnat vulnerable, sinó també per ajustar el nombre de places a les necessitats reals del padró, de manera que s'evitin tensions en la planificació i en la concentració de famílies més benestants de diferents zones en un petit grup de centres educatius.

Segons les dades del curs 2024-2025, **hi ha 105 centres concertats de primària ubicats en municipis de més de 10.000 habitants que escolaritzen menys del 10% d'alumnat amb necessitats educatives específiques per motius socioeconòmics (NESCD) a I3 i I4, mentre que la mitjana del sistema se situa al voltant del 29%.** Una proporció d'alumnat NESCD inferior al 10% implica, per exemple, que no hi ha prou alumnat per cobrir la reserva mínima de dues places per alumnat NESCD per grup, que estableix la normativa.

El 72% d'aquests centres estan desequilibrats respecte a la diversitat social dels seus municipis, és a dir, escolaritzen menys de la meitat de l'alumnat NESCD que els correspondria segons la seva realitat local. No obstant això, gairebé tots es troben en seccions censals amb graus baixos de vulnerabilitat socioeconòmica. **La majoria d'aquests centres es troben en seccions censals⁴ amb graus baixos de vulnerabilitat socioeconòmica.** En concret, estan situats en àrees on menys del 20% de les llars tenen ingressos inferiors al 60% de la mitjana, segons dades de l'INE (2022), és a dir, amb poques famílies amb baixos ingressos. Això indica que la baixa escolarització d'alumnat vulnerable pot respondre, en molts casos, a una composició social coherent amb el seu entorn residencial més proper. Ara bé, aquesta situació no determina per complet la seva funció dins el sistema: és necessari fer-ne una anàlisi i existeix marge real per diversificar la seva composició mitjançant les mesures establertes en les polítiques d'escolarització equilibrada.

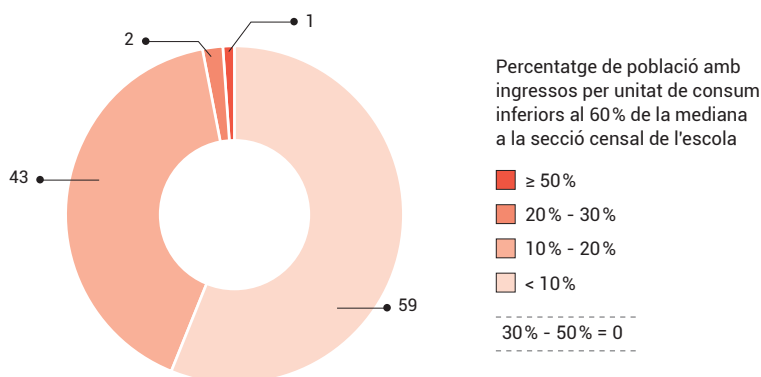
Amb aquest objectiu, els 105 centres s'han agrupat en quatre categories segons la seva ubicació i el seu entorn educatiu proper. Per definir l'entorn accessible, s'ha aplicat el criteri de 15 minuts a peu per identificar altres centres situats dins d'un radi de proximitat raonable.

.....

4. Les seccions censals són les unitats estadístiques bàsiques —zones de petita extensió— que permeten identificar amb precisió la localització territorial dels centres educatius i característiques socioeconòmiques del seu entorn immediat.

GRÀFIC 5

Nombre d'escoles concertades amb baixa concentració d'alumnat vulnerable (inferior al 10% del total d'alumnat), segons la complexitat de l'entorn residencial

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació i Atlas de Distribución de Renta de los Hogares. Año 2022 (INE).

- 1. Centres en entorns d'alta renda i baixa diversitat, sense alternatives properes més diverses.** Hi ha 38 centres (el 36% dels 105 analitzats) ubicats en barris de nivell socioeconòmic mitjà-alt o alt, on no hi ha cap altre centre públic o concertat amb una composició social més diversa a menys de 15 minuts a peu.

En aquests casos, la baixa presència d'alumnat vulnerable no es deu a dinàmiques de segregació escolar respecte al seu entorn més immediat. Totes les escoles properes, públiques i concertades, tenen també una composició social acomodada, amb menys d'un 20% d'alumnat NESCD. A més, molts d'aquests centres estan ubicats a districtes o municipis amb alts nivells d'escolarització de l'alumnat no resident a la xarxa de titularitat privada, i són susceptibles d'actuar com a pols d'atracció per a famílies de nivell socioeconòmic

mitjà-alt procedents d'altres zones. Geogràficament, més de la meitat d'aquests centres es troben al districte de Sarrià – Sant Gervasi, de Barcelona (52%), seguits per les Corts (11%) i Sant Cugat del Vallès (9%).⁵

2. Centres ubicats a zones benestants, però amb centres socialment diversos a prop.

Hi ha 57 centres (el 54% dels 105 analitzats) situats, en seccions censals amb baixos graus de vulnerabilitat, però que tenen a menys de 15 minuts a peu altres centres amb una composició social més diversa o fins i tot complexa: en un terç dels casos, aquests centres veïns escolaritzen més del 50% d'alumnat NESCD. Aquest desequilibri s'explica, en part, per la localització dels centres en zones frontereres entre barris amb diferents perfils socioeconòmics i, en part, per dinàmiques de concentració: una sola escola pot matricular la major part de l'alumnat vulnerable de la zona. Aquesta situació posa de manifest un marge de millora i la necessitat que les polítiques d'escolarització equilibrada —reserva de places, matrícula viva prioritària, zonificació heterogènia— s'apliquin amb més eficàcia.

3. Centres aïllats territorialment amb barreres d'accessibilitat.

Són 8 centres (un 8% del total) que es troben en ubicacions aïllades geogràficament, sense cap altra escola accessible a peu en menys de 15 minuts. L'accés a aquests centres requereix vehicle privat, fet que pot suposar una barrera significativa per a les famílies amb menys recursos i afavorir, per tant, la concentració d'alumnat de perfils socioeconòmics més alts.

4. Centres amb escassa escolarització d'alumnat vulnerable en barris diversos.

Inclou 2 centres que, tot i estar situats en seccions censals amb un cert grau de diversitat socioeconòmica (entre un 20% i un 30% de llars amb ingressos baixos), escolaritzen una

5. A la resta de municipis, la freqüència de centres d'aquesta tipologia és menor a quatre.

proporció molt reduïda d'alumnat NESCD. En aquests casos, el seu context residencial ofereix condicions per assolir una major diversitat social, per la qual cosa hi ha un marge clar perquè assumeixin un compromís més gran amb l'escolarització equilibrada, mitjançant els instruments previstos en la normativa vigent.

TAULA 3
On s'ubiquen les escoles concertades de baixa complexitat (<10% NESCD) i quina diversitat tenen les escoles al seu voltant?
Cada casella mostra el nombre d'escoles poc complexes que coincideixen amb aquesta combinació d'entorn residencial i escolar proper.

		ON S'UBIQUEN?					
		Entorn residencial (població en situació de vulnerabilitat al barri)					
		< 10%	10% - 20%	20% - 30%	30% - 40%	40% - 50%	≥ 50%
ESCOLA MÉS COMPLEXA A MENYS DE 15 MINUTS A PEU	Percentatge d'alumnat NESCD a l'escola més complexa del seu entorn proper	< 10%	5	7			
		10% - 20%	18	8			
		20% - 30%	18	8	1		
		30% - 40%	1	1			
		40% - 50%	5	5	1		
		≥ 50%	9	10			
		Aïllat	3	4			1

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació i Atlas de Distribución de Renta de los Hogares. Año 2022 (INE).

Corresponsabilitat potencial de les escoles concertades amb certa diversitat però desequilibrades respecte a la realitat social dels seus municipis

Més enllà dels centres que escolaritzen una proporció molt baixa d'alumnat en situació de vulnerabilitat socioeconòmica, també resulta rellevant analitzar **aquells centres concertats que, tot i tenir una certa diversitat interna, presenten una composició social significativament més benestant que la del seu entorn immediat**. En aquests casos, la consideració clau no és la presència absoluta d'alumnat vulnerable al centre, sinó el desajust relatiu respecte al context escolar on s'ubica.

Segons les dades del curs 2024-2025, **hi ha 49 centres concertats a Catalunya que escolaritzen més del 10% d'alumnat amb necessitats educatives per raó socioeconòmica (NESCD), però menys de la meitat del que els correspondria segons el nivell mitjà del seu municipi**.

Aquests centres comparteixen un patró comú de desequilibri pronunciat entre la seva composició social i la del territori on operen, fet que indica l'existència de marge per avançar cap a una major corresponsabilitat en l'escolarització equilibrada.

L'anàlisi geogràfica reforça aquesta lectura: el 65% d'aquests centres tenen, a menys de 15 minuts a peu, almenys una escola —pública o concertada— en què més del 50% de l'alumnat es troba en situació de vulnerabilitat socioeconòmica. Aquesta proximitat territorial entre centres amb perfils socials tan contrastats posa en evidència la presència de desequilibris importants en la distribució social de l'alumnat dins d'un mateix entorn educatiu, i assenjala la necessitat de reforçar les mesures contra la segregació escolar.

Ocupació de la reserva de places per necessitats educatives en funció de la naturalesa del centre educatiu

La programació de places per a alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESCD) és una de les principals mesures

contra la segregació aplicades des de la signatura del Pacte contra la Segregació Escolar. La millora en la detecció administrativa de l'alumnat vulnerable abans del període de preinscripció permet programar i fer ús efectiu de les places reservades per a alumnat NESCD en tots els centres educatius finançats amb fons públics. Aquesta política estableix una doble llista d'assignació: una proporció de les places està destinada per a alumnes denominats «ordinaris» (sense dificultats socioeconòmiques) i una altra per als alumnes amb necessitats específiques.

Perquè la mesura funcioni correctament, és imprescindible que tant les places ordinàries com les reservades es programin en funció de la demanda real, i que no prevegin vacants. Si se sobreestimen les places ordinàries, es corre el risc que l'alumnat vulnerable quedi ben distribuït, però que només alguns centres acabin escolaritzant alumnat ordinari, mentre que d'altres, en quedar-se amb vacants ordinàries sense cobrir, concentrin únicament alumnat NESCD. Per contra, si se sobredimensionen les places reservades sense una detecció ajustada, les escoles amb més complexitat social cobriran les seves places NESCD a la preinscripció, mentre que els centres més ben posicionats socialment veuran com aquestes places queden buides, i iniciaran el curs només amb alumnat no vulnerable. A més, la normativa preveu que les places NESCD sense ocupar a la preinscripció es converteixin en places ordinàries al començament del curs escolar.

Les dades de preinscripció del curs 2024-2025 reflecteixen aquesta problemàtica. **Només el 26% dels centres concertats van aconseguir ocupar totes les places ofertes a I3, enfront del 71% dels centres públics.** Aquesta diferència es deu al fet que, en primer lloc, les polítiques de planificació aplicades en els darrers anys a la xarxa pública —com la reducció de ràtios o l'eliminació de grups en l'oferta inicial— han permès un major ajust entre oferta i demanda, i reduir vacants estructurals. En segon lloc, la xarxa pública concentra, d'entrada, una proporció més elevada d'alumnat amb necessitats educatives, i el criteri de prioritat per a germans reforça aquesta tendència. Finalment, una sobredimensió en la reserva de places NESCD pot haver provocat un efecte

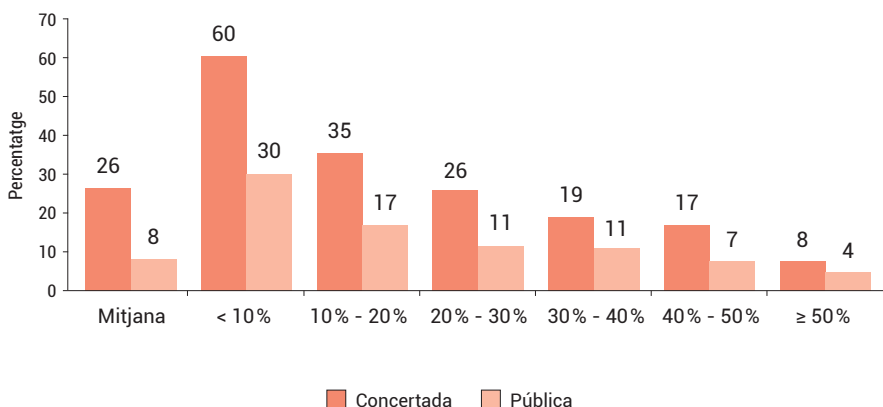
segregador: vacants no cobertes en els centres concertats més benestants socialment.

El desajust de l'oferta de places NESCD **ha produït una menor ocupació de les places reservades en el sector concertat i en aquells centres menys complexos del conjunt del sistema.** D'altra banda, el desajust ve provocat, també, perquè l'Administració no ha aplicat de manera general la supressió d'oferta ordinària necessària en el sector concertat, en forma de reducció de ràtios o de grups, que en molts centres ha comportat que les places ordinàries sobrants al sistema quedessin sense ocupar als centres més complexos.

L'anàlisi de l'ocupació de les places reservades indica que, **en ambdues xarxes, els centres amb major proporció d'alumnat vulnerable són els que més omplen aquestes places, mentre que els centres on predomina l'alumnat més capitalitzat socioculturalment concentren més vacants.** No obstant això, les diferències per xarxa de titularitat són significatives. **Als centres públics amb menys d'un 10% d'alumnat NESCD, van quedar vacants el 30% de places reservades. En els concertats d'aquest mateix perfil, el 60%.** A més, a la xarxa pública l'ocupació de places NESCD és més progressiva (va del 30% de vacants als centres menys complexos fins al 3% en els més complexos), **mentre que a la concertada la polarització és més gran** (del 60% al 8%).

GRÀFIC 6

Percentatge de places NESCD vacants respecte de places ofertes després de la preinscripció a I3, segons naturalesa i complexitat del centre (2024-2025)

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

Com s'explica en l'apartat anterior, **bona part dels centres concertats amb menys d'un 10% d'alumnat vulnerable tenen marge de diversificació del seu alumnat**. Tanmateix, els baixos nivells d'ocupació de les places reservades en aquest grup d'escoles dificulta que puguin participar de manera efectiva en la lluita contra la segregació escolar.

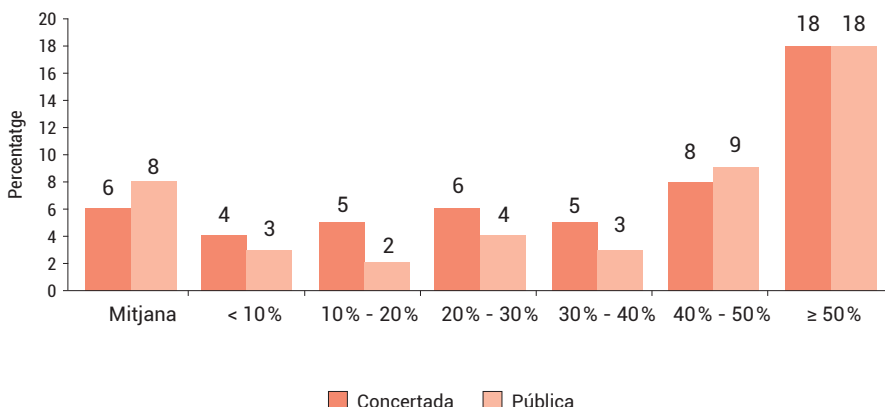
D'altra banda, pel que fa a les places ordinàries, l'ocupació a la preinscripció de les places ofertes és major. Les vacants a les dues xarxes de titularitat són semblants, un 6% a la concertada i un 8% a la pública. Per tant, **la majoria de places sense ocupar són llocs reservats per a alumnat amb necessitats educatives**.

En aquesta tipologia de places, la proporció de vacants per trams de complexitat en funció de titularitat és semblant. En cap dels grups excedeix

el 10% de llocs sense ocupar, excepte als centres amb major complexitat (més de la meitat vulnerable), en què el 18% de places ordinàries queden buides a la preinscripció, tant a la xarxa pública com a la concertada.

GRÀFIC 7

Percentatge de places ordinàries vacants respecte de places ofertes després de la preinscripció a I3, segons naturalesa i complexitat del centre (2024-2025)

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

El paper de les escoles concertades en la planificació de l'oferta educativa

La planificació de l'oferta educativa és un instrument essencial per garantir una escolarització equilibrada i combatre la segregació escolar. En un context de caiguda de la natalitat, contracció de la demanda, augment de la matrícula viva i major concentració de vulnerabilitat social—, **resulta imprescindible ajustar amb precisió el nombre de places i planificar la seva distribució en els centres finançats amb fons públics.**

La sobreoferta educativa —és a dir, l'existència de més llocs escolars que demanda real en un territori— genera dinàmiques que afavoreixen la segregació escolar. Els centres més demandats, habitualment aquells amb una composició social més capitalitzada, tendeixen a omplir-se en la preinscripció amb alumnat de perfil socioeconòmic més afavorit, també de fora de la seva àrea de proximitat. Per contra, els centres amb menor demanda acumulen vacants, que al llarg del curs es cobreixen majoritàriament amb matrícula viva, és a dir, alumnat que arriba fora de termini i que presenta, en molts casos, situacions de vulnerabilitat.

Aquesta dinàmica provoca una concentració progressiva d'alumnat vulnerable en els centres amb més vacants, dificulta la diversitat interna i reforça la separació entre escoles segons el perfil social. A més, la sobreoferta intensifica la competència entre centres, especialment durant les jornades de portes obertes, i pot debilitar l'estabilitat de la xarxa pública en aquells municipis on perd capacitat d'atracció enfront d'una oferta concertada més extensa o sobredimensionada.

La normativa vigent estableix que la programació de l'oferta educativa correspon a l'Administració i que ha de prioritzar l'escolarització de proximitat i l'atenció a les necessitats reals d'escolarització del territori.

Mobilitat escolar i corresponsabilitat en l'escolarització de proximitat

La segregació escolar supera, habitualment, la segregació residencial a Catalunya. Les escoles acostumen a ser socialment més homogènies que els barris on es troben ubicades, i la composició social de l'alumnat dins de cada centre reflecteix menys diversitat que la del seu entorn immediat.

Aquest fenomen s'explica per un conjunt de factors que interactuen entre si: per una banda, la mobilitat estratègica de les famílies amb més capital econòmic i cultural, que poden triar escoles de fora de la seva

zona de residència i sovint opten per centres socialment més homogenis; per altra banda, l'existència d'una sobreoferta educativa en alguns territoris, que facilita aquest tipus de selecció i amplia els marges de tria, especialment a la xarxa concertada.

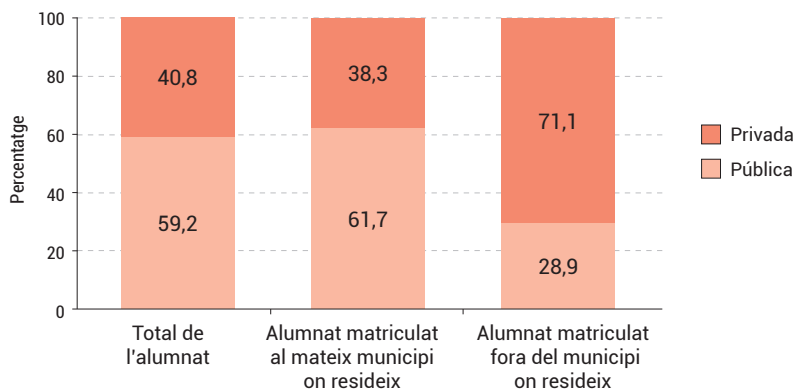
Així, **mentre que els barris poden presentar una diversitat social moderada o elevada, moltes escoles acaben agrupant alumnat amb perfils socioeconòmics similars i reforcen dinàmiques de separació social dins del sistema educatiu.** Aquesta desvinculació entre estructura urbana i estructura escolar suposa un repte greu per a la cohesió social i la igualtat d'oportunitats, ja que converteix l'escola en un espai de segmentació social, més que no pas de compensació de les desigualtats d'origen.

L'ajust de l'oferta educativa a les necessitats d'escolarització reals que indica el padró de cada zona és essencial per evitar la dispersió de la demanda. A Catalunya un 7,4% de la matrícula d'educació infantil de segon cicle procedeix de municipis diferents al del centre educatiu, és a dir, és alumnat no resident en el municipi on estudia. **D'entre aquest alumnat «desplaçat», el 71,1% està matriculat en un centre de titularitat privada.** Per altra banda, pel que fa a l'alumnat matriculat en el mateix municipi que resideix, només el 38,3% escull una escola de titularitat privada. Per tant, la major part de la mobilitat de la matrícula fora del municipi de residència es produeix cap a la xarxa de titularitat privada.

La sobreoferta educativa afavoreix les dinàmiques de mobilitat i dispersió de l'alumnat. La disponibilitat de vacants es pot produir, d'una banda, perquè un municipi programa més places escolars de les que necessita en relació amb la seva població empadronada; o bé, d'altra banda, perquè malgrat haver fet una programació ajustada, una part important de les famílies opta per escolaritzar els seus fills i filles en altres municipis, fet que deixa places vacants i genera indirectament una situació de sobreoferta. En ambdós casos, aquest excés de places disponibles afavoreix l'estratègia de tria per part d'algunes famílies i contribueix a accentuar els desequilibris entre centres.

GRÀFIC 8

Distribució de l'alumnat segons si es matricula al municipi on resideix i la naturalesa del centre que tria (educació infantil de 2n cicle) (curs 2024-2025) (%)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

Evolució de la corresponsabilitat de la xarxa concertada en la reducció de les ràtios a l'oferta inicial d'I3

La **reducció de ràtios en l'oferta inicial**, especialment a I3, ha esdevingut una eina clau per planificar una oferta educativa més ajustada, garantir l'escolarització de proximitat i combatre la segregació escolar. Més enllà dels seus impactes en la gestió de l'aula i l'atenció de l'alumnat, aquesta mesura pretén prevenir l'aparició de vacants estructurals i assegurar que tots els centres —públics i concertats— ompleixen tant les places «ordinàries» com les reservades per a alumnat NESCD, i reduir així els desequilibris entre centres.

En segon lloc, la política ha servit també per suprimir places en una oferta sobredimensionada sense haver de recórrer a la supressió de grups o centres, mesures impopulars i difícils de prendre políticament. Finalment,

la reducció de les ràtios és una mesura necessària per planificar una distribució equilibrada de la matrícula viva, un fenomen cada vegada més nombrós. La reducció de les ràtios, si es practica en tots els centres educatius, permet disposar de suficient espai a la xarxa escolar per distribuir el nou alumnat que arriba al llarg del curs de manera equilibrada, i evitar les assignacions en els centres de major complexitat i prioritzar-les en aquells més benestants, tant públics com concertats.

Quatre cursos després de la reducció de ràtios a 20 alumnes per grup a I3, hi ha una evolució molt desigual en la aplicació de la mesura entre les dues xarxes del Servei d'Educació de Catalunya. **Mentre que la xarxa pública ha consolidat aquesta reducció de manera generalitzada, a la xarxa concertada la seva implantació s'ha estancat i fins i tot ha retrocedit en alguns casos.** Aquesta situació es deu al fet que la reducció de la ràtio es negocia des de cada centre educatiu amb l'Administració, i és decisió de les escoles concertades oferir o no menys places per grup, independentment de les necessitats generals de la seva zona escolar.

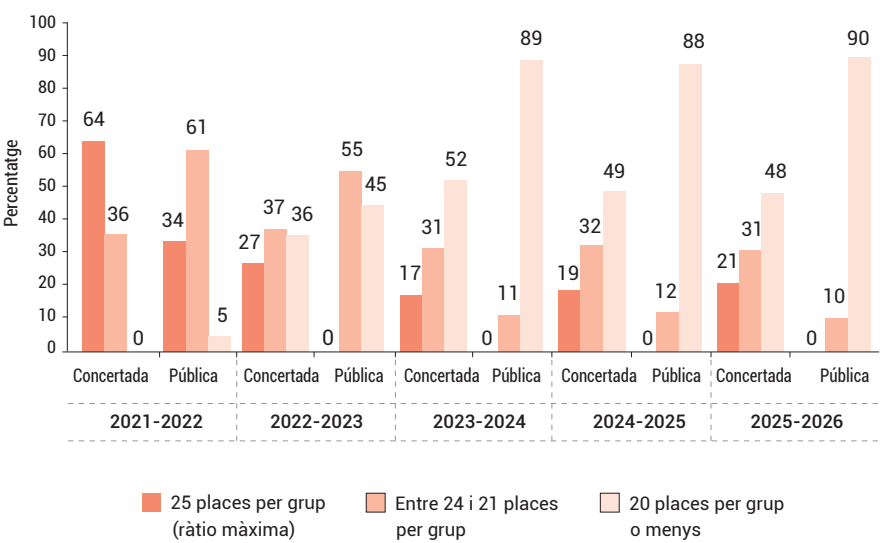
Durant el procés de preinscripció del curs 2023-2024 es va assolir el punt màxim de corresponsabilitat per part del sector concertat, amb un 51% dels centres aplicant la reducció de la ràtio inicial a 20 alumnes o menys per grup en el nivell d'I3 (primer curs del segon cicle d'educació infantil). No obstant això, aquesta xifra no ha augmentat i, en el curs actual 2025-2026, la reducció s'ha mantingut en el 48% dels centres concertats. Actualment, gairebé la meitat de la xarxa porta tres cursos consecutius aplicant aquesta mesura, mentre que l'altra meitat no ha avançat o, fins i tot, ha retrocedit.

De fet, un 21% dels centres concertats manté actualment una oferta de 25 places per grup a I3 (preinscripció 2025-2026), quatre punts percentuals més que en el curs 2023-2024. Aquest retrocés és significatiu, tenint en compte la necessitat de reduir la sobreoferta de places i promoure una distribució més equilibrada de l'alumnat.

Per contra, a la xarxa pública la reducció de ràtios s’ha estès pràcticament de manera universal: des del curs 2023-2024, al voltant del 90% de les escoles públiques ofereixen 20 o menys places per grup a I3. Els centres públics que mantenen ràtios superiors es concentren majoritàriament a zones d’alta demanda, com algunes àrees de Barcelona o l’Hospitalet de Llobregat.

GRÀFIC 9

Evolució de la ràtio per grup a l'oferta inicial d'I3 segons la naturalesa del centre (%)

Nota: les dades fan referència a totes les escoles públiques i concertades de Catalunya.
Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació.

Implicació dels centres concertats en la reducció de la ràtio inicial a I3 en funció de la composició social

L’anàlisi de l’oferta inicial per al curs 2025-2026 de poblacions de més de 10.000 habitants revela que **els centres amb una composició social més afavorida són els que menys han avançat en la reducció de la**

ràtio per grup. Només el 26% dels centres amb menys d'un 10% d'alumnat en situació de vulnerabilitat ha reduït la ràtio a 20 alumnat o menys en l'oferta inicial d'I3, una proporció significativament més baixa que la mitjana del seu sector (46%).

D'altra banda, aquestes escoles de baixa complexitat són les que han mantingut en major mesura ràtios de 25 alumnes per grup, el màxim que permet la normativa. En aquest cas, el 44% dels centres no ha aplicat cap reducció de ràtio.

Hi ha un gradient d'implicació en l'aplicació de la reducció de la ràtio en funció de la composició social del centre educatiu. **A l'altre extrem, són els centres concertats més complexos els que han reduït més la ràtio. A partir d'un 30% de concentració d'alumnat vulnerable, més de la meitat de les escoles redueixen la ràtio tant com la pública.** També són els centres concertats més complexos els que menys han mantingut ràtios elevades de 25 alumnes per grup.

TAULA 4
Ràtio a l'oferta inicial d'I3 als centres concertats segons la concentració d'alumnat NESCD als nivells inicials (2025-2026)

		RÀTIO OFERTA INICIAL (2025-2026)		
		25	24-21	20 o menys
Categorització dels centres en funció de la concentració d'alumnat NESCD	Total sector concertat	22 %	32 %	46 %
	< 10 %	44 %	30 %	26 %
	10 % - 20 %	24 %	31 %	45 %
	20 % - 30 %	15 %	41 %	44 %
	30 % - 40 %	13 %	36 %	51 %
	40 % - 50 %	13 %	18 %	70 %
	≥ 50 %	7 %	30 %	63 %

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.
Font: elaboració pròpia a partir de Departament d'Educació.

D'altra banda, l'impacte de la reducció de ràtios sobre l'ajust de l'oferta educativa depèn també de la mida dels centres que l'apliquen. Quan una escola redueix la ràtio inicial i disposa de moltes línies per curs, el nombre total de places ofertes disminueix de forma més significativa i contribueix en major mesura a l'ajust de l'oferta local.

Pel que fa a la titularitat, **els centres concertats tendeixen a tenir un major nombre de línies per nivell educatiu en comparació amb els centres públics**. Aquesta diferència es fa especialment evident si es té en compte el grau de complexitat social del centre. **A la xarxa pública, la quantitat de grups per curs es manté relativament constant**, independentment del perfil socioeconòmic de l'alumnat. En canvi, **a la xarxa concertada, els centres amb menor presència d'alumnat vulnerable —més afavorits socialment— són els que concentren més línies**: en alguns casos, fins a quatre, cinc o sis per curs.

A l'extrem oposat, els centres concertats amb més complexitat social solen ser més petits. Aquesta menor dimensió, sumada al descens general de la natalitat, incrementa la seva vulnerabilitat i posa en risc la seva sostenibilitat futura.

TAULA 5

Nombre mitjà de línies per grup a l'oferta inicial d'I3 segons naturalesa i concentració d'alumnat NESCD de l'escola (curs 2025-2026)

		NOMBRE MITJÀ DE LÍNIES PER GRUP A I3	
		Concertada	Pública
Categorització dels centres en funció de la concentració d'alumnat NESCD	Mitjana	1,8	1,5
	< 10 %	2,1	1,5
	10 % - 20 %	2,0	1,6
	20 % - 30 %	1,6	1,6
	30 % - 40 %	1,5	1,6
	40 % - 50 %	1,6	1,5
	≥ 50 %	1,4	1,5

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de Departament d'Educació.

TAULA 6

Distribució de centres concertats segons el nombre de línies a l'oferta inicial d'I3 (curs 2025-2026) i la concentració d'alumnat NESCD als nivells inicials

		PROPORCIÓ DE CENTRES PER CATEGORIA DE COMPLEXITAT I NÚMERO DE LÍNIES A I3 A L'OFERTA INICIAL DE PLACES (2025-2026)					
		6	5	4	3	2	1
Categorització dels centres en funció de la concentració d'alumnat NESCD	Mitjana concertada	0%	0%	3%	13%	38%	46%
	< 10 %	1%	2%	6%	23%	32%	36%
	10 % - 20 %	1%	0%	6%	12%	53%	28%
	20 % - 30 %	0%	0%	2%	9%	37%	52%
	30 % - 40 %	0%	0%	0%	10%	32%	58%
	40 % - 50 %	0%	0%	0%	16%	32%	52%
	≥ 50 %	0%	0%	0%	2%	35%	63%

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.

Font: elaboració pròpia a partir de Departament d'Educació.

Finançament públic de l'escola concertada i compromís amb l'equitat educativa

Catalunya destina actualment al voltant del 12% del pressupost d'Educació a finançar centres de titularitat privada que presten servei educatiu dins del Servei d'Educació de Catalunya. Aquesta part representa aproximadament 1.400 milions d'euros anuals (1.166 en el cas de les escoles ubicades a municipis de més de 10.000 habitants), dels quals una part molt significativa es destina a la provisió dels nivells obligatoris d'educació mitjançant el sistema de concerts educatius.

TAULA 7

Evolució de la despesa pública en concerts educatius

		IMPORT (euros)
CURS	2017-2018	1.132.889.167
	2018-2019	1.181.234.905
	2019-2020	1.261.626.622
	2020-2021	1.311.927.576
	2021-2022	1.381.752.097
	2022-2023	1.370.998.699
	2023-2024	1.431.793.080

Font: Departament d'Educació.

El Departament d'Educació finança aquests centres a través del mòdul de concert, un sistema de finançament lineal, igual per a tots els centres, que no té en compte el perfil social de l'alumnat ni el grau

d'implicació en les polítiques d'escolarització equilibrada. Aquest model no prioritza criteris de complexitat educativa, la qual cosa genera greus desigualtats internes dins del mateix sector concertat: mentre alguns centres assumeixen un alt grau de corresponsabilitat i requereixen recursos per atendre adequadament una creixent diversitat, altres funcionen amb composicions socials molt benestants i homogènies. El finançament tampoc té en compte el grau d'implicació en les mesures de planificació educativa i reducció de la segregació escolar, com l'aprofitament de la reserva de les places NESCD o la reducció de la ràtio a l'oferta inicial.

Tant la xarxa pública com la concertada es troben en una situació estructural d'infr finançament. Tanmateix, aquest dèficit es compensa en molts casos amb aportacions econòmiques de les famílies, una pràctica estesa però molt desigual.

Diversos informes, com els que publica periòdicament CEAPA, indiquen que Catalunya és la comunitat autònoma amb més polarització en el cobrament de quotes escolars a la xarxa concertada: mentre alguns centres només demanen contribucions simbòliques per compensar el dèficit de finançament, d'altres estableixen quotes elevades que no es destinen exclusivament a cobrir el cost no cobert pel mòdul públic, sinó també a serveis complementaris o a mantenir dinàmiques d'exclusió que suposen una barrera d'entrada per a l'alumnat vulnerable. Aquesta pràctica qüestiona el principi de gratuïtat i reforça les desigualtats dins del sistema finançat amb fons públics.

D'altra banda, els fons públics pels concerts educatius s'assignen amb criteris similars a tots els centres concertats, sense prioritzar el perfil social de l'alumnat ni el seu grau de compromís amb les mesures d'escolarització equilibrada. Actualment, reben pràcticament els mateixos recursos els centres clarament compromesos amb la funció pública, que tenen una composició social equilibrada respecte al seu entorn, participen activament en les mesures del Departament —com la reducció vo-

luntària de ràtios— i escolaritzen alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques, que els centres amb un ampli marge de millora en termes de corresponsabilitat, que:

- a) No escolaritzen l'alumnat vulnerable que els hi correspon segons el seu entorn.
- b) No han reduït la ràtio per grup a I3, tal com va establir el Departament d'Educació.
- c) Oferten un nombre de places poc coherent amb el padró local, atreuen alumnat d'altres barris o municipis i la lògica d'escolarització de proximitat.
- d) Contribueixen a generar una sobreoferta estructural que posa en risc la viabilitat d'altres centres pròxims, intensifica la competència entre escoles i afavoreix la segregació escolar.

El 24% de la despesa pública en concerts educatius als municipis de més de 10.000 habitants es destina a finançar centres privats amb menys d'un 10% d'alumnat NESCD, és a dir, són centres que no tenen prou alumnat vulnerable per cobrir les places mínimes reservades per a alumnat socioeconòmicament vulnerable (dos per grup). El pressupost estimat que es destina a aquest grup de centres amb baixa corresponsabilitat arriba als 280 milions d'euros anuals.

Com s'ha explicat a l'apartat d'aquest informe referent a la composició dels centres educatius concertats, un 56% d'aquests centres té a menys de 15 minuts a peu centres educatius de major complexitat, públics o concertats, i té marge de diversificació de la composició social amb una aplicació més intensiva de mesures, com la reserva de places NESCD, l'assignació prioritària de matrícula viva o canvis de zonificació. D'altra banda, un 36% d'aquests centres no té un marge evident per escolaritzar més alumnat NESCD del seu entorn proper, ja que es troba en barris acomodats. Tanmateix, en molts casos programa una oferta educativa sobredimensionada que actua com a pol d'atracció d'alumnat de fora de la seva zona i genera dinàmiques de concentració d'alumnat capitalitzat d'altres

barris o municipis en aquests casos, les mesures d'escolarització equilibrada que s'han d'aplicar són de reducció de l'oferta inicial per evitar la mobilitat. Per últim, el 8% restant són centres clarament aïllats geogràficament, als quals cal accedir en transport privat.

D'altra banda, **els concerts educatius dels centres amb certa heterogeneïtat social, però amb menys de la meitat de l'alumnat vulnerable que el seu municipi, suposen una despesa pública de 122 milions d'euros anuals.** Com s'ha explicat prèviament en aquest informe, la composició d'aquests centres no es deu a una situació de segregació residencial, ja que pràcticament la totalitat tenen a menys de 15 minuts a peu almenys un altre centre educatiu de major complexitat social. En el 65% dels casos, escoles d'elevada complexitat.

TAULA 8
Despesa pública en concerts educatius en funció de la concentració d'alumnat NESCD als nivells inferiors

		PERCENTATGE DEL PRESSUPOST ASSIGNAT	MILIONS D'EUROS
Categorització dels centres en funció de la concentració d'alumnat NESCD	< 10%	24	280
	10% - 20%	25	294
	20% - 30%	21	241
	30% - 40%	12	140
	40% - 50%	11	125
	≥ 50%	7	86
	Total despesa	100	1.166

Nota: les dades fan referència únicament als municipis de més de 10.000 habitants que disposen d'oferta tant pública com concertada en el nivell d'I3.
Font: Departament d'Educació.

Aquest escenari exigeix una reflexió estratègica per part del Departament d'Educació. Catalunya ha avançat en la definició d'un marc normatiu i de planificació educativa orientat a l'equitat i la corresponsabilitat, a través d'instruments com el Decret d'admissió o el Pacte contra la Segregació Escolar. Tanmateix, manté un model de regulació de concerts educatius i un sistema de finançament que no només no reforça aquests objectius, sinó que en alguns casos els contradiu obertament.

Catalunya ha de garantir que els fons públics s'assignin als centres que realment contribueixen a combatre la segregació escolar i a reforçar la cohesió social. **Continuar finançant centres que no assumeixen aquesta corresponsabilitat —o que, directament, afavoreixen dinàmiques segregadores— suposa perpetuar una desigualtat estructural en un moment crucial per al sistema educatiu.** El repte, per tant, és concertar amb sentit, en coherència amb els principis legals, els objectius polítics i les necessitats socials de l'educació pública catalana.

Propostes per revisar els concerts educatius des d'una perspectiva d'escolarització equilibrada

Renovació de concerts en funció de criteris clars, vinculants, verificables i ajustats al marc legal vigent

La renovació plurianual dels concerts educatius, prevista per al curs 2026-2027, és una oportunitat estratègica per redefinir les condicions d'accés al finançament públic dels centres privats que formen part del Servei d'Educació de Catalunya. Aquest procés ha de permetre adequar els concerts als objectius de planificació eficient, equitat territorial i cohesió social, especialment en un moment marcat per la davallada demogràfica, l'augment de la complexitat social i la sobreoferta de places escolars en molts municipis.

Per garantir un Servei d'Educació realment equitatiu és imprescindible establir de manera inequívoca les condicions que han de complir els centres concertats per continuar formant-ne part. Actualment, moltes de les mesures clau per lluitar contra la segregació escolar —com la planificació coordinada de l'oferta educativa, l'escolarització equilibrada de l'alumnat vulnerable o la reducció de ràtios— depenen, en gran mesura, de la voluntat individual de cada centre. Aquesta voluntarietat genera desigualtats d'aplicació entre territoris i titularitats, dificulta el desplegament coherent de les polítiques públiques i compromet els objectius generals de responsabilitat i equitat.

És important remarcar que una part significativa del sector concertat ja assumeix aquestes responsabilitats amb un elevat grau de compromís.

Aquests centres escolaritzen de forma equilibrada, participen activament en la planificació i col·laboren amb mesures clau del Departament d'Educació. Justament per això, establir una regulació més clara, transparent i exigent beneficiaria aquest conjunt de centres compromesos, i els permetria operar amb criteris comuns, reforçar la seva funció pública i distingir-se d'aquelles pràctiques poc alineades amb els valors del sistema educatiu, i pels que caldria replantejar el manteniment del concert educatiu.

El marc normatiu actual, com s'ha detallat en apartats previs d'aquest informe, ja atorga a l'Administració educativa la capacitat legal per revisar, adaptar o extingir concerts segons les necessitats d'escolarització i els criteris d'interès públic. Aquesta facultat ha de ser exercida amb responsabilitat, no com un tràmit formal, sinó com un instrument de millora estructural del sistema.

Per tal que aquest exercici sigui eficaç, **la renovació dels concerts ha d'estar condicionada al compliment de requisits clars, vinculants i verificables.** Aquests requisits han de constar explícitament tant a la resolució de renovació com al plec de condicions específic que subscriu cada centre i que ha de servir per avaluar el grau de compliment dels acords assumits. A més, han de ser coneguts amb antelació suficient per tots els titulars, que han de poder decidir si volen continuar formant part del Servei d'Educació de Catalunya sota aquests principis comparatius, amb la corresponsabilitat en l'escolarització equilibrada que això implica. En cas contrari, l'Administració ha de disposar d'instruments per no renovar el concert, de manera fonamentada i d'acord amb el marc legal vigent.

Aquesta claredat i exigència normativa faria avançar en coherència interna el Servei Educatiu i promoure l'equilibri de la composició dels centres que en formen part. Els criteris bàsics per establir acords de concerts en clau d'equitat són:

1. Evitar la sobreoferta educativa

L'oferta de places s'ha d'adequar a les necessitats d'escolarització de la seva zona, sense generar places vacants que desestabilitzin la planificació del conjunt del sistema. S'han de revisar especialment aquells centres ubicats en municipis amb més d'un 10% de vacants a la preinscripció, amb projeccions demogràfiques a la baixa o amb una reducció recent de línies a la xarxa pública.

2. Escolarització de proximitat

Els centres concertats han d'escolaritzar majoritàriament alumnat resident a la seva zona d'influència o municipi. La seva oferta no ha de fomentar desplaçaments innecessaris entre barris o municipis. Cal revisar els concerts dels centres amb un percentatge elevat d'alumnat no resident i ajustar la seva oferta a les necessitats reals del padró.

3. Composició social representativa del seu entorn

Els centres han de reflectir la diversitat social del seu entorn. Això implica escolaritzar una proporció d'alumnat vulnerable similar a la dels altres centres de la zona i garantir, com a mínim, la cobertura de dues places reservades per grup per a alumnat NESCD, tal com preveu la normativa. Els centres amb desequilibris en la composició social han de rebre mesures intensives i d'acompanyament, i comprometre's explícitament a garantir l'escolarització i inclusió d'aquest alumnat.

4. Participació en la planificació de l'oferta inicial

Els centres concertats han de comprometre's a ajustar la seva oferta de grups i places a l'evolució demogràfica i a participar en la planificació conjunta de l'oferta educativa amb els centres públics en l'oferta inicial. Aquest compromís ha d'incloure la supressió de grups en el moment de programar l'oferta inicial si la demanda no els justifica, així com el manteniment de grups amb baixa demanda si són necessaris per a la distribució de matrícula viva durant el curs.

5. Aplicació de la reducció de ràtios a I3

Els centres concertats han d'aplicar la reducció de ràtio a I3 en les mateixes condicions que els centres públics. Aquesta mesura ha de formar part de l'estratègia per distribuir equilibradament la matrícula viva.

6. Transparència en les quotes i gestió econòmica

Els centres concertats han de fer pública tota la informació sobre quotes escolars i comprometre's a participar en els mecanismes de transparència econòmica establerts pel Departament d'Educació.

Finançament en funció de la complexitat condicionat al compliment dels requisits d'equitat del concert

L'actual sistema de finançament dels centres concertats, basat en mòduls fixos per unitat escolar, presenta greus limitacions tant per la seva insuficient cobertura del cost real de la plaça escolar com per la seva manca d'ajust a les característiques socials de l'alumnat que escolaritza cada centre. Tot i els increments recents en l'aportació pública, informes com el del Síndic de Greuges (2020) indiquen que el sistema continua cobrint menys del 70% del cost real d'una plaça a l'educació obligatòria.

Aquest dèficit de finançament també afecta la xarxa pública, que escolaritza la major part de l'alumnat en situació de vulnerabilitat i que concentra, de manera estructural, graus més elevats de complexitat educativa. **Qualsevol reforma del model de finançament de la xarxa concertada ha d'anar necessàriament acompanyada d'un increment progressiu de la inversió educativa en el conjunt del sistema i d'una actualització del finançament de la xarxa pública, especialment per a aquells centres més complexos.** En un context marcat per la desigualtat social creixent, la millora dels recursos per a l'escola pública ha de ser una prioritat inajornable.

Pel que fa a la xarxa concertada, el finançament insuficient i lineal en el conjunt del sector ha generat dinàmiques internes desiguals.

En molts casos, la insuficiència de recursos públics ha derivat en el cobrament sistemàtic de quotes a les famílies, sovint sense criteris homogenis ni transparents. Alguns centres concertats assumeixen aquest dèficit amb quotes raonables i voluntàries per cobrir serveis complementaris, especialment els que tenen un compromís ferm amb l'equitat. En canvi, altres centres —sobretot en entorns socioeconòmicament favorables— apliquen quotes elevades i obligatòries que superen amb escreix la funció compensatòria i que, a la pràctica, constitueixen barreres d'accés per a l'alumnat vulnerable. Aquesta disparitat reforça la segregació escolar i desvirtua el principi de gratuïtat que hauria de regir tota la xarxa sostinguda amb fons públics.

A mig termini, Catalunya ha d'avançar cap a un **model de finançament per fórmula**, estructural i universal, que s'apliqui a tots els centres educatius sostinguts amb fons públics —tant públics com concertats— i que substitueixi progressivament l'actual sistema lineal de mòduls uniformes per un esquema **ajustat a les necessitats socials i educatives reals** de cada centre. Aquest nou model ha de tenir en compte variables com la **complexitat social de l'alumnat**, la mida del centre, el seu entorn territorial o la presència d'alumnat amb necessitats educatives específiques.

No obstant això, mentre no es desplega un sistema estructural de finançament per fórmula, **la propera renovació de concerts s'ha de produir sota un model contractual que superi** l'actual automatisme administratiu i que condicioni el finançament addicional a un compliment estricte dels criteris comuns dels concert. Aquesta renovació ha de formalitzar-se a través d'un **acord vinculant** entre els centres educatius concertats i l'Administració, amb objectius específics de corresponsabilitat, compromisos quantificables i indicadors de seguiment. El model ha de permetre ajustar la renovació a criteris d'interès públic, establir conseqüències clares en cas d'incompliment i reconèixer econòmicament els centres que escolaritzen més alumnat vulnerable.

L'acord, que ha de ser imprescindible per mantenir el concert educatiu, ha de permetre condicionar el finançament addicional al compliment de compromisos verificables en àmbits com l'escolarització equilibrada de l'alumnat vulnerable, la reducció de ràtios, la participació en la planificació educativa o l'eliminació de barreres econòmiques. **A més, els acords de concertació han de proporcionar accés a mòduls econòmics específics per cobrir el cost afegit associat a la complexitat educativa, com ara la dotació de personal de suport. Per tant, un acord ferm i amb compromisos clars i compartits per a tots els centres concertats ha de ser un requisit imprescindible per a l'accés dels centres concertats a recursos necessaris i ara limitats al sector concertat, com integradors socials, equips de suport psicopedagògic o aules d'acollida.**

Transparència i rendició de comptes: cap a un model reforçat de control del finançament públic

L'accés al finançament públic per part dels centres privats concertats ha d'estar associat a obligacions exigents de transparència, rendició de comptes i seguiment actiu. Tot i que el marc normatiu vigent preveu mecanismes bàsics de supervisió —com el retiment de comptes vinculat a la renovació del concert o la justificació de despeses—, aquests han estat fins ara insuficients per garantir una fiscalització sistemàtica de l'ús dels recursos públics, la gratuïtat real i la corresponsabilitat dels centres amb l'equitat.

Per això, cal desplegar una arquitectura institucional de control més robusta, que inclogui:

- **La publicació anual de dades econòmiques completes per part dels centres concertats, que especifiquin ingressos** (provinents del concert, d'aportacions familiars i d'altres fonts) i despeses. Aquesta informació ha de ser clara, estandarditzada i d'accés

públic, com a condició del principi de transparència en la gestió de fons públics.

- La implementació d'una **plataforma digital de monitoratge**, gestionada pel Departament d'Educació, que permeti el registre, seguiment i auditoria de la informació econòmica, administrativa i de composició social dels centres educatius concertats. Aquesta eina hauria de facilitar una supervisió contínua i una presa de decisions basada en evidències, i integrar-se en els sistemes d'informació educativa ja existents.
- **El control d'ofici del compliment dels compromisos adquirits pels centres per rebre finançament públic**, incloent-hi la garantia de gratuïtat per a l'alumnat amb necessitats educatives. Aquest control hauria d'assegurar l'ús correcte dels recursos vinculats a les «motxilles econòmiques» i altres instruments de compensació.
- El seguiment de l'escolarització efectiva de l'alumnat vulnerable i **l'anàlisi de les peticions de canvi de centre per part de famílies amb infants amb NESCD**. Aquesta pràctica és imprescindible per detectar possibles mecanismes d'exclusió encoberta, abandonament induït o manca de permanència d'aquest alumnat en els centres on ha estat assignat.

Ampliar i anticipar la dotació de les «motxilles econòmiques» per garantir la gratuïtat real per a l'alumnat en situació de vulnerabilitat

La lluita contra la segregació escolar exigeix que no hi hagi barreres econòmiques d'accés als centres educatius. En aquest sentit, **les «motxilles econòmiques» (finançament addicional per als centres educatius que escolaritzen alumnat vulnerable) han estat una eina clau per millorar l'experiència educativa de l'alumnat vulnerable i avançar**

en la distribució equilibrada. No obstant això, aquesta mesura té marge de millora pel que fa la quantia de les «motxilles econòmiques», la clarificació dels conceptes que cobreix, els nivells educatius en els que impacta i el calendari de dotació.

En primer lloc, és necessari revisar i actualitzar l'import d'aquests ajuts a partir del nou estudi del cost de la plaça escolar que publicarà el Síndic de Greuges per evitar les barreres econòmiques, tant a la xarxa pública com a la concertada. La Memòria d'Avaluació del Decret d'Admissió preveu un finançament addicional per alumnat amb necessitats educatives específiques de tipus socioeconòmic de 641,1 euros en el cas dels centres públics i de 988,1 en el cas dels centres privats concertats. No obstant això, el preu dels serveis i activitats ha augmentat des que es va fer aquesta estimació i cal, doncs, un increment de la partida. A més, en el cas del sector públic, la subvenció actualment és de 384,6 euros per alumne i, tot i que hi havia la previsió d'augmentar-la progressivament al llarg dels anys, no s'ha produït. És prioritari, doncs, amb la revisió de la quantia, garantir l'import íntegre calculat tant per als centres públics com per als concertats des del primer moment.

En segon lloc, **cal garantir la gratuïtat efectiva en tots els serveis i activitats complementàries per a l'alumnat vulnerable.** Actualment, alguns conceptes clau no queden coberts pels centres concertats, com les colònies escolars (que sí que estan cobertes al sector públic). Aquesta exclusió pot generar dinàmiques segregadores dins dels centres educatius. En el cas del sector públic, no hi queden incloses les activitats complementàries.

En tercer lloc, **el paquet pressupostari destinat a les «motxilles econòmiques» ha d'incloure tots els nivells educatius.** Aquesta mesura econòmica s'ha implementat de manera progressiva i el curs 2025-2026 no inclou els nivells de 2n, 3r, 4t, 5è i 6è de primària. L'aplicació esglaiada de la mesura genera bretxes d'accés en una part de l'alumnat i dificulta la distribució equilibrada de matrícula viva, ja que la gratuïtat pot

afectar un germà sí i un altre no, dins de la mateixa família. Aquest fet dificulta l'assignació d'alumnat de matrícula viva a determinats centres educatius.

En quart lloc, cal que la **dotació de les «motxilles econòmiques» es faci a l'inici del curs escolar**, conjuntament amb el **mòdul econòmic dels concerts educatius**, i no pas al final del curs, com succeeix actualment. Aquesta demora en la transferència dels recursos —especialment en el cas dels centres concertats— **genera disfuncions greus en l'organització interna dels centres** i pot dificultar l'accés immediat de l'alumnat vulnerable a serveis i activitats essencials. Tal com assenyala el Síndic de Greuges en el *Balanç del Pacte contra la Segregació Escolar* (2025), el retard en la dotació d'aquests ajuts **pot acabar generant dinàmiques d'exclusió dins dels mateixos centres**, ja que les famílies amb menys recursos poden quedar excloses d'activitats escolars importants durant bona part del curs per manca de cobertura anticipada.

Bibliografia

- ALEGRE, M. A. i PAGÈS, M. (2021). *La fórmula de l'equitat. Un finançament més just dels centres educatius*. Barcelona: Fundació Bofill.
- BENITO, R. i GONZÁLEZ, I. (2007). *Processos de segregació escolar a Catalunya*. Barcelona: Editorial Mediterrània.
- BONAL, X. i ZANCAJO, A. (2019). *Equivalència territorial en la planificació educativa a Barcelona: diagnòstic i propostes*. Barcelona: Consorci d'Educació de Barcelona.
- CEAPA/CICAE (2024). *IX Estudio de Cuotas y Precios de Colegios Concertados Curso 2023 -2024. Informe final*. Disponible en: https://www.cicae.com/wp-content/uploads/2024/10/IX-Estudio-de-Cuotas-y-Precios-de-Colegios-Concertados_CICAE.pdf.pdf
- GORTÁZAR, L., MARTÍNEZ, Á. i BONAL, X. (2024). *El coste de acceso a la escuela concertada en España: las cuotas que pagan las familias y sus causas*. EsadeEcPol. https://www.esade.edu/ecpol/wp-content/uploads/2024/04/Paper_El-coste-de-acceso-a-la-escuela-concertada-en-Espana_v7.pdf
- SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA (2008). *La segregació escolar a Catalunya*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.
- SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA (2016A). *La segregació escolar a Catalunya (I): la gestió del procés d'admissió d'alumnat*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.
- SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA (2016B). *La segregació escolar a Catalunya (II): condicions d'escolarització*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.
- SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA (2019). *Pacte contra la segregació escolar a Catalunya*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.

SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA (2020). *Informe sobre l'estimació del cost de la plaça escolar a Catalunya*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.

SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA (2025). *Informe de balanç sobre la implementació del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.

ZANCAJO, A., VERGER, A. i FONTDEVILA, C. (2021). *La concertada a debat. Reformes contra les desigualtats educatives des d'una mirada*

internacional i comparada. Barcelona: Fundació Bofill. Disponible a: <https://fundaciobofill.cat/publicacions/concertada>

ZANCAJO, A., VERGER, A. i FONTDEVILA, C. (2022). *La educación concertada en España. Reformas en clave de equidad desde una perspectiva internacional*. Barcelona: Fundació Bofill. Disponible a: <https://fundaciobofill.cat/es/publicaciones/la-educacion-concertada-en-espana-reformas-en-clave-de-equidad-desde-una-perspectiva-internacional>

Nota metodològica

Aquest informe s'ha elaborat a partir de l'explotació i anàlisi de dades administratives oficials, amb l'objectiu d'avaluar el grau de corresponsabilitat dels centres privats concertats en l'escolarització equilibrada de l'alumnat i en la programació de l'oferta educativa. L'estudi se centra principalment en el segon cicle d'educació infantil (I3 i I4), corresponent al curs 2023–2024, últim període amb dades completes i consolidades disponibles en el moment del tancament de l'informe.

Aquests nivells educatius han estat prioritzats metodològicament perquè són els que estan afectats pel desplegament de les «motxilles econòmiques» —transferències específiques per garantir la gratuïtat de la plaça escolar per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques per motius socioeconòmics o socioculturals (NЕСD)—. La política de les «motxilles econòmiques» garanteix nivells alts de detecció administrativa d'alumnat en situació de vulnerabilitat i permet analitzar de manera més fidel les diferències de composició de les escoles per raó socioeconòmica.

A partir d'aquesta informació, s'han classificat els centres segons la proporció d'alumnat NESCD escolaritzat a I3 i I4, en trams de 10 punts percentuals. Aquesta segmentació ha donat lloc a sis grups de centres, diferenciats pel seu grau de complexitat social. Aquest enfocament permet identificar patrons interns dins la xarxa concertada i analitzar la seva diversitat funcional i territorial respecte a la corresponsabilitat en l'escolarització de l'alumnat vulnerable.

L'etapa de secundària obligatòria ha estat exclosa de l'anàlisi. Els models d'organització difereixen segons la titularitat: mentre que a la xarxa pública predomina el model escola-institut, en la concertada és habitual que l'alumnat continuï dins del mateix centre, amb escassa entrada de nova matrícula a 1r d'ESO.

L'informe inclou, a més de l'anàlisi de composició social, l'estudi de la planificació de l'oferta inicial (nombre de grups oferts i reduccions de ràtio) i la participació dels centres en els mecanismes de reserva i ocupació de places per a l'alumnat NESCD en els processos de preinscripció dels cursos 2024-2025 i 2025-2026. Per tal de garantir la comparabilitat territorial i evitar biaixos estructurals, l'anàlisi es limita als municipis de més de 10.000 habitants amb presència simultània de centres públics i concertats, i exclou municipis més petits i les zones escolars rurals (ZER), que presenten característiques organitzatives i demogràfiques específiques.

Les fonts principals de dades són els registres administratius del Departament d'Educació: l'Estadística d'Ensenyament, les dades de preinscripció i matrícula, el padró municipal, els informes de planificació i les resolucions de finançament vinculades a les «motxilles econòmiques». Per a l'anàlisi del context territorial i social, s'han utilitzat dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) —especialment sobre distribució de la renda i vulnerabilitat social de la secció censal— i del cadastre, per geolocalitzar els centres i definir les àrees d'influència educativa.

INFORMES BREUS 79

Catalunya afronta un context educatiu marcat per l'increment de les desigualtats socials i per una diversitat creixent a les aules. Aquesta realitat intensifica la necessitat que l'escola actuï com a espai de convivència i cohesió davant del risc de fractura social. Alhora, la davallada de la natalitat i l'augment de la matrícula viva obliguen a replantejar l'estructura de l'oferta educativa para evitar la sobreoferta i la segregació escolar.

En aquest escenari, la revisió plurianual dels concerts educatius és una oportunitat per assegurar la coherència entre el finançament públic i els principis d'equitat i cohesió social que defineixen el Servei d'Educació de Catalunya. Sense una revisió crítica, el país disposarà d'una normativa avançada contra les desigualtats però mantindrà un model de concerts que deixa la corresponsabilitat en mans de cada centre i que, paradoxalment, penalitza aquells que assumeixen amb més fermesa la seva funció de servei públic.

Aquest informe vol contribuir al debat sobre la renovació dels concerts educatius en un moment clau per al futur del sistema. Aporta dades i arguments per situar l'equitat com a criteri central i per condicionar la renovació als compromisos clars, vinculants i verificables. L'estudi formula propostes per establir condicions transparents de renovació, reconèixer el paper dels centres que compleixen i exigir canvis als que no ho fan. Es tracta de garantir que totes les escoles concertades comparteixin les mateixes responsabilitats que la xarxa pública, especialment en l'escolarització d'alumnat vulnerable i en la planificació de places. Només així la renovació deixarà de ser un tràmit automàtic i esdevindrà una eina real per corregir disfuncions, reduir desigualtats i reforçar la corresponsabilitat de tots els centres sostinguts amb fons públics.